

Saulėta, dieną 30°, naktį 20.
Saulė teka 7:34, leidžiasi 6:33

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL LV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Vasario-February 25 d., 1974 m.

Kaina 15c

47

PAKISTANO VALDŽIA PRIPAŽINO BENGALIJA

KOLCHOZAI LIETUVOJ - BAUDŽIAVA

Gerokai pasižymėjęs bolševikinėmis temomis rašytojas Antanas Jonynas ilgoką savo straipsnių, pavadintu "Aukštumos jausmas" pasirodė 1973 m. lapkričio 28 d. "Tiesoje". Savo rašytojišką miklumą ir visišką nesiskaitytumą su lietuvių tautos istorija, ypač žemės ūkio klausimuose, Jonynas labai išgarbino kolchozinį-sovchozinį žmonių gyvenimą, kuris kaip gerai žinome, lietuvių tautai primena baudžiavą, daugiau kaip prieš šimtą metų panaikintą. Nepriklausomos Lietuvos (1919-1940) tvarkytas žemės ūkis ilgiam amžiam liks didžiąja Lietuvos laisvės prošvaitas.

Straipsnio autorius paliečia ir paskutinį karą. Jis dėsto: "Fašizmo sukurstytas karas, turėjęs nuo žemės nušluoti Lietuvos vardą, pasirodė bejėgis prieš naująjį jausmą, kurį tarybinėse tautose išugdė komunistų partija".

Tiesa, kad fašizmas, susidėjęs su Kremliaus bolševizmu, užkūrė pasaulinio karo gaisrą. Vienas fašizmas ar vienas bolševizmas to nebūtų galėjęs padaryti, todėl jiems abiem reikėjo susitarti. Maskvoje 1939 metais karui pradėti, pasirašyti Ribbentropo-Molotovo susitarimai visam pasauliui, išskiriant sovietinės imperijos liaudį, labai gerai žinomi. Ir, kai karo eigose sovietai okupavo Lietuvą, jie tuojuo nuleido geležinę uždangą, kad Lietuvos vardo niekas negirdėtų pasaulyje.

Reikia pabrėžti, kad sovietams tai tik dalimi tepasisekė. Nors Lietuvos vardas retai tepasirodė mokyklų vadovėliuose ir žemėlapiuose, tačiau laisvojo pasaulio didžiosios valstybės, sovietų agresijos aktą prieš Lietuvą, laiko neteisėtu. Lietuvos diplomatai ir konsulai kalbą Lietuvos Valstybės vardu ir jos reikalus atstovauja, o Vyriausias Lietuvos Išlaivinimo komitetas kalba ir veikia pavergtos tautos vardu. Visa tai atlaiko Kremliaus pastangas Lietuvos vardą nutrinti nuo žemės paviršiaus.

Po 1944-1952 m. vykusių didžiųjų tautos kovų su sovietų karinėmis pajėgomis, apie kurias pasaulis tik vėliau tepatyrė, pastaraisiais metais kitomis priemonėmis vedama kova prieš Kremliaus sprespaudą gana ryškiai prasiveržė į laisvąjį pasaulį.

Pirmieji pionieriai buvo Pranas ir Algirdas Brazinskai, nuleidę sovietų lėktuvą laisvajame pasaulyje. Vėliau iškilo Simas Kudirka, sovietų agentų žiauriai sumuštas ir sovietų teismo nubaustas dešimčiai metų. Savanoriškai liepsnose žuvę Romas Kalanta, V. Stonis, K. Adriaškevičius, visam pasauliui nušvietė lietuvių tautos kovą su okupantu didumą. Pasaulyje pasirodžiusios Lietuvos pogrindyje išleistos Lietuvos katalikų Bažnyčios Kronikos patvirtino tų visų kovų intensyvumą ir prasmumą. Lietuvių tauta niekuomet nenustos tarusi: Mano tėvynė Lietuva, o sovietų Rusijos nevaldins savo tėvynę, ko dabar okupantai iš lietuvių reikalauja. (E)

Kompartija "saugo" Lietuvos jaunimą

MASKVA (UPI). — Komunistų organas "Sovietskaja Litva" perspėjo Lietuvos jaunimą "saugoti Vakarų muzikos ir ekstravagancijos apdaruose". Su tokiu perspėjimu pasirodė ir A. Barkauskas, Lietuvos kompartijos centro komiteto sekretorius kalbėdamas komсомоlo kongrese Vilniuje.

Barkauskas pasakė, kad jau-

IŠ VISO PASAULIO

★
SPRINGFIELDAS. — Illinois valstijoje nuo pirmadienio prasideda sumažintas važiavimo greitis — 55 mylios per val. Pirmąją savaitę valstijos policija dar nebus prasižengusi, duodama jiems progą priprasti prie naujo greičio.

ATENAI. — Prie Atėnų esančiame fabrike kažkas padėjo 4 bombas. Bandydamas jas išardyti žuvo armijos leitenantas ir vienas civilis.

BOSTONAS. — Naujiems tyrimams į ligoninę buvo paguldytas sen. Kennedžio sūnus, kuriam pernai buvo nupiauta viena koja dėl įsitemusio kaulo vėžio.

GUERNESVILLE. Buvęs senatorius William Knowland, leidęs ir redagavęs Oakland Tribune, buvo rastas negyvas su medžioklinio šautuvo žaizdomis galvoje. Policija tvirtina, kad jis pats nusišovė. Knowland senatė buvo didelis kovotojas prieš komunizmą.

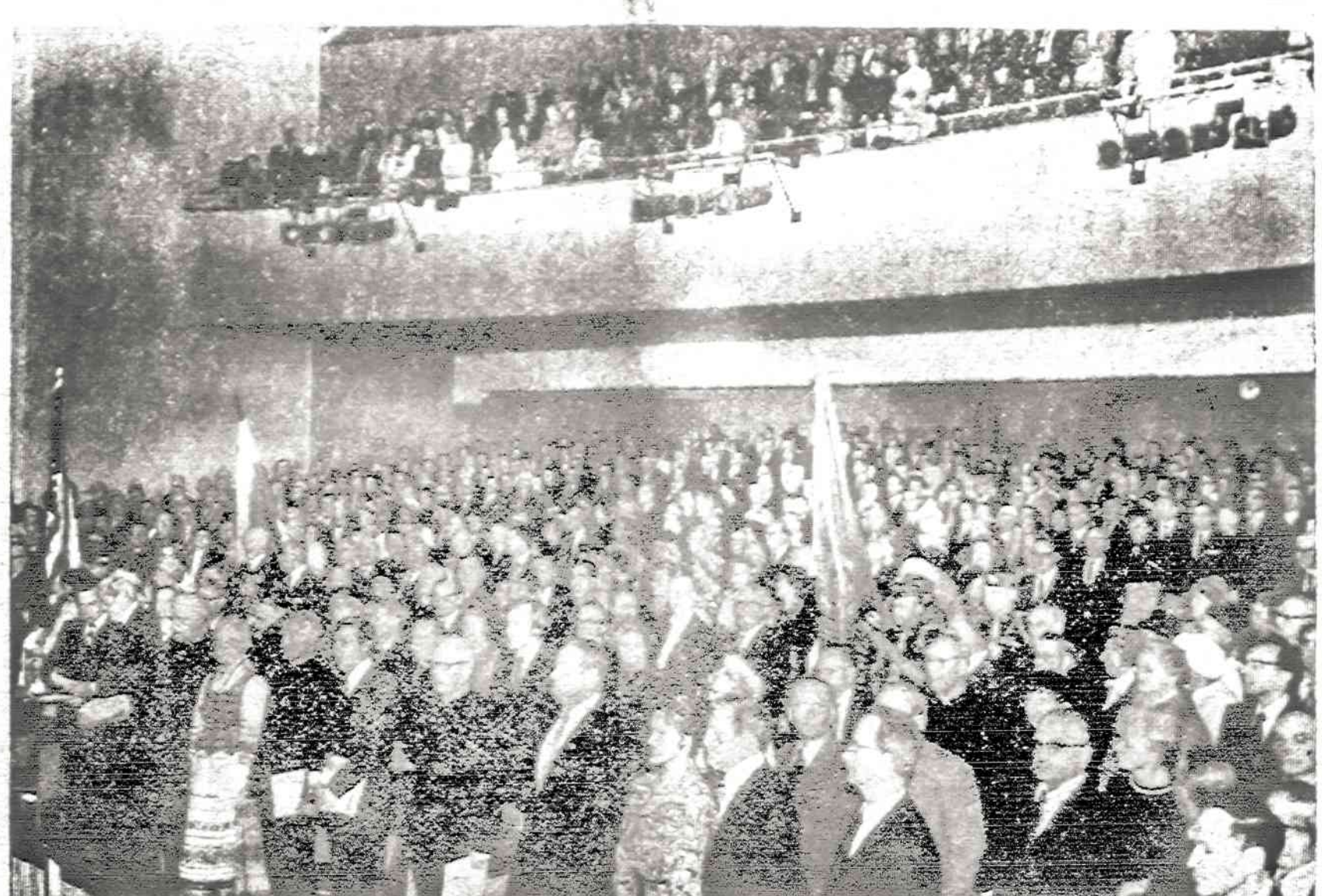
BAL HARBOUR. — AFL-CIO taryba nutarė susirinkti specialios sesijos Washington tik naftos krizės problemų svarstyti. Taryba žada rekomenduoti vyriausybei nacionalizuoti Amerikos naftos bendroves, nes jos nepaiso Amerikos interesų, bet žiūri tik savo milžiniškų pelnų.

TEHERANAS. — Iranas sutiko duoti Indijai naftos į skolą. Iranas investuos Indijoje apie 300 mil. dol., pastatydamas geležies liejyklą, kuri gamins geležį ir Iranui. Kiti planai liečia aliuminias apdirbimą ir naftos rafinierių statybą.

BELGRADAS. — Iš Jugoslavijos į Ameriką turėjo atvykti rašytojas Mihailo Mihailov, kritikavęs savo knygoje Stalino režimą Maskvoje. Jugoslavijos valdžia atsisakė jam duoti vizą, nors Kalifornijoje gyvena rašytojo sesuo ir jis buvo kvietas į San Francisco dalyvauti simpoziume. Michailovas kartą rašė, kad ne naciai išrado koncentracijos stovyklas, bet rusai.

SAN FRANCISCO. — Pagrobto Patricijos Hearts tėvai sutiko sumokėti ją pagrobusių banditų pareikalautas dar 4 mil. dol. vargšams maistui pirkti. Tačiau Hearst šeima pridėjo, kad ji daugiau lėšų neieškos, kol mergina bus sveika paleista. Maisto dalinimo vietose pasitaikė muštynių tarp jaunų, sveikų negrų, kurie suvažiavo rinkti iš sunkvežimių mėtomą maistą, nupirkimą už Hearst pinigų.

nimas turi "kritiškiau žiūrėti į "naujienas" iš Vakarų, "kadan- gi mūsų klasinis priešas tikisi nepolitiniiais veiksmais "socialistiniuose kraštuose". Šis politrukas dar pagyrė sovietų nusprendimą išstremti Aleksandrą Solženicina, kadangi, Barkausko žodžiais, "Sovietų Sąjungoje nėra vietos renegatams ir degeneratams"...

Chicago Amerikos Lietuvių Taryba 1974 metų vasario 17 dieną aukštesnėje Marijos mokykloje paminėjo Lietuvos nepriklausomybės 56-tąją sukaktį. Paveiksle matome minėjimo dalyvius, giedančius Lietuvos himną. Nuotrauka Martyno Nagio

NAUJA IZRAELIO VYRIAUSYBĖ TURI PRIEŠ AKIS NELENGVĄ LAIKOTARPĮ

JERUZALĖ. — Izraelio premjerė Golda Meir, nesutarusi su religine partija, kuri per visą Izraelio istoriją dalyvaudavo su darbo partija valdžios koalicijose, buvo priversta sudaryti mažumos vyriausybę. Dar blogiau, į kabinetą atsisakė įeiti pačių darbiečių frakcijų vadai: buvęs gynybos ministeris Moshe Dajan ir buvęs transporto ministeris Shimon Peres, nors jie abu pažadėjo parlamente nebalsuoti prieš vyriausybės pasiūlymus. Abu tuos portfelius laikinai pasiėmė pati Golda Meir.

Opozicijos Likud vadas gen. Ariel Sharon pareiškė, kad jo grupė bandys nuversti Meir vyriausybę ir priversti naujus parlamento rinkimus. Darbo partija atsisakė sudaryti vienybės vyriausybę su Likudo atstovais, nors darbiečiai turi 120 vietų parlamente tik 51 atstovą. Vyriausybę remti pažadėjo trys arabų atstovai parlamente ir keli nepriklausomieji liberalai. Su jų parama Meir vyriausybė vis tiek truks trijų vietų iki daugumos. Meir uždavinys yra sunkus — prikalbinti religinės partijos atstovus nebalsuoti prieš valdžią, nors religinių partijų atstovai patys į vyriausybę ir neįeina.

Religinė partija pirmadienį turėjo nutarti ar remti Meir sudarytą valdžią ar balsuoti prieš ją. Tuo tarpu Izraeliui tenka spręsti sunkius ir svarbius uždavinius — derybas su Sirija dėl kariuomenių atitraukimo. Šią savaitę į Viduriniuosius Rytus vėl atvyksta valstybės sekretorius Kissingeris tarpininkauti derybose.

Naujoje Izraelio mažumos vyriausybėje yra ir buvęs kariuomenės štabo viršininkas, vėliau buvęs ambasadorius Washingtone Yitzhak Rabin. Kiti vyriausybės nariai bus paskelbti ketvirtadienį.

Parlamente kartu su Dayanu paprastai balsuoja septyni darbo partijos nariai. Tuo būdu vyriausybės likimas yra tos grupės rankose, nes jai nors kartą pabalsavus kartu su opozicija, darbo partija turėtų pralaimėti. Dayanas mano, kad šiuo Izraeliui sunkiu momentu, kada didėja politinis Amerikos spaudimas, vyriausybę turėtų būti stipri ir vieninga. Galimas daiktas, kad jis pats savę mato tokio vyriausybės priešakyje, tačiau stebėtojai teigia, kad Dayanui nėra vilties tapti premjeru, net jei Gol-

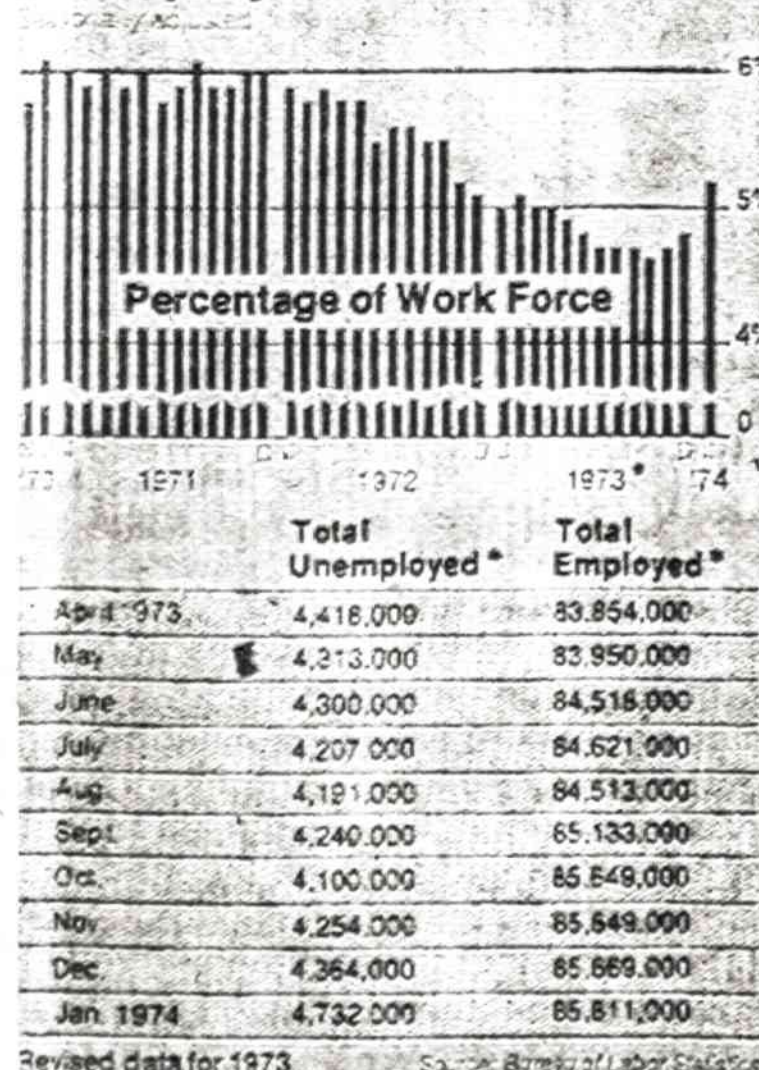
Vatikanas negerbia vengrų kardinolą

VIENA. — Iš pareigų pašalintas Vengrijos kardinolas Mindszenty kovo mėn. planuoja važiuoti į Prancūziją. Jis kreipėsi į Paryžiaus arkivyskupą, kardinolą Francois Marty, prašydamas leidimo atlaikyti mišias Notre Dame katedroje. Tačiau jam tas leidimas nebuvo duotas; kardinolui Marty pasitarus su Vatikanu. Dabar kardinolas Mindszenty mišias laikys Paryžiaus šv. Magdalenos bažnyčioje.

Laisvojo pasaulio vengrai ypatingai nepatenkinti Vatikano elgesiu su tiek daug nuo komunizmo nukentėjusiu kardinolu. Ypatingai New Yorko laikraščiai gavo daug skaitytojų laišku. Ponia Svetlana Milloy rašo New York Times: "Kardinolo priverstas pasitraukti, kad Vatikanas galėtų pataikauti Vengrijos režimui yra smerktinas veiksmas, kuris tik dar daugiau demoralizuos prispaustuosius žmones ir jų dvasią".

ATLANTA. — Vietinė policija ir FBI jau suėmė redaktoriaus Murphy pagrobėją ir jo žmoną, kurie gavo 700,000 dol. už įkaito paleidimą. Pas suimtuosius rasti ir visi pinigai.

Unemployment in the U.S.

Šioje lentelėje Darbo statistikos biuras parodo Amerikos dirbančiųjų ir bedarbių santykį. Bedarbių skaičius šiais metais gali padidėti.

PAKISTANAS NUSILEIDO S. ARABIJOS EGIPTO IR INDONEZIJOS SPAUDIMUI

LAHORE. — Pakistano premjeras, spaudžiamas Egipto, Indonezijos ir Saudi Arabijos, nutarė pripažinti nepriklausomą Bengalijos valstybę, kuri įsisteigė po bengalų sukilimo ir Indijos-Pakistano karo prieš dvejus metus. Pasaulio musulmonų vadų suvažiavime buvo pakviesta dalyvauti ir Bengalija, kuri yra antra didžiausia pasaulyje musulmonų valstybių. Pakistano premjeras Bhutto prisipažino, kad jis buvo priverstas pripažinti Bengaliją: "Man nepatinka šis sprendimas, mano širdis nėra laiminga, ši diena nėra man palanki, tačiau mes negalime pakeisti realybės", kalbėjo premjeras Bhutto.

Revoliucija prieš kinų premjerą?

HONG KONGAS. — Užsienio stebėtojai svarstydami Kinijos naują kampaniją prie Lin Piao ir Konfucijų, pripažįsta, kad jiems dar neaišku, prieš ką tą kampaniją vedama ir kuriais tikslais. Paskutinis Hong Kongo komunistų laikraščio straipsnis apie Konfucijaus neįtakumą savo karaliui, sukėlė įtarimą, kad naujas partijos žygis gali būti nukreiptas prieš Kinijos premjerą Chou En Lajų, kurio vardo laikraštis, tiesa, nemini, tačiau visa eilė užuominų apie Konfucijaus blogas įpatybes leidžia jį lyginti su premjeru. Kinijos stebėtojai įtaria, kad naują revoliuciją pradėjo komunistų partijos antrasis vicepirmininkas, Sanchajaus partijos vadas, Chang Chun Chiao, kurio pirmininkas Mao labai pasitikti. Niekam neaišku, kodėl Mao galėtų išeiti prieš seną savo lojalų rėmėją premjerą Chou.

Gromyko aplankė popiežių Paulių

ROMA. — Sovietų užsienio reikalų ministeris Andrej Gromyko, baigdamas savo keturių dienų vizitą Italijoje, apsilankė Vatikane pas popiežių Paulių. Vatikano spaudos sekretorius Federico Aleksandrini pareiškė po šio vizito, kad popiežius pasikeitė mintimis su Gromyka apie katalikų padėtį Sovietų Sąjungoje, Viduriniuosius Rytus, Jeruzalės miestą, apie Rytų-Vakarų saugumo konferenciją ir kitus klausimus.

Popiežius anksčiau reikalavo, kad Jeruzalės miestas būtų tarptautinėje priežiūroje, tačiau paskutinėje savo kalboje kardinolų suvažiavime jis pareiškė pageidavimą, kad žydai, musulmonai ir krikščionys visi turėtų laisvę naudotis Jeruzalės šventyklomis.

Ponia Nixonienė važiuos į P. Ameriką

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas pavėdė savo žmonai Patricijai vadovauti Amerikos delegacijai, kuri dalyvaus Venecuelos ir Brazilijos prezidentų inauguravime. Delegacija išvažiuos kovo 10 d. ir kovo 12 bus Caracas mieste prezidento Carlos Andres Perez inauguravime. Iš Caracas ponja Nixonienė skris į Brasilia miestą, kur kovo 15 inauguruojamas prezidentas gen. Ernesto Geisel.

Prezidentas, pagal spaudos sekretorių Zieglerį, norėjęs parodyti savo asmeninį interesą pagerinti santykius su Pietų Amerikos valstybėmis ir todėl pa-

Bhutto pridėjo: "Rytoj atvyks bengalų delegacijos nariai, mes juos apkabinsime kaip 70 milijonų musulmonų atstovus. Alacho vardu ir šios šalies liaudies vardu, aš skelbiu, kad mes pripažįstame Bengaliją".

Pirmoji ši santykių pasikeitima tarp Pakistano ir Bengalijos pasveikino Indijos premjerė Indira Gandhi. Ji pareiškė, kad Indija sveikina Pakistano nutarimą, nes šitas žingsnis yra būtinas santykių pagerinimo ir taikos bei bendradarbiavimo šiame kontinente atstatymui. Vėlybės departamentas Washingtono irgi pareiškė, kad Pakistane žingsnis vers į kitus žingsnius, kurie garantuos Pietų Azijos harmoniją ir pastovumą. Amerika Bengalijos valstybę pripažino 1972 m.

Neskelbiama, ar Bengalija pažadėjo septynių musulmonų delegacijai, kuri nuskrido iš Lahores į Daccą, kokių nors nuolaidų. Neminimas ir 195 pakistaniečių Bengalijoje likimas. Bengalija ruošėsi juos teisti, kaip karo nusikaltėlius, tačiau manoma, kad delegacija, kuriai vadovavo Kuwaito užsienio reikalų ministeris, įtikino Bengalijos premjerą atsisakyti šio teismo. Bengalijos premjeras, šeikas Rahmanas priėmė pakvietimą dalyvauti pasaulio musulmonų valstybių konferencijoje ir šeštadienį Bengalijos delegacija turėjo atvykti į Pakistaną.

Pakistano premjeras Bhutto dėl Bengalijos pripažinimo gali turėti nemalonumą namie. Jis savo kalboje ir aiškino: "Didžiosios valstybės ragino mus pripažinti Bengaliją, tačiau aš niekad nepasidaviau jų spaudimui ar Indijos spaudimui, tačiau dabar ne mūsų priešai mums pataria, bet mūsų draugai ir mūsų broliai". Pasaulinė spauda pripažįsta, kad jei musulmonų konferencija daugiau ir nieko reikšmingo neatliks, šis Pakistanas ir Bengalijos sutaukinimas yra svarbus laimėjimas.

— Eda ir Vilijus Bražėnai nuolat suranda temų apie Lietuvą, ir jų straipsnius deda vietos laikraštis "Fl. Myers News Press", kartais net vedamaisiais. Elta pasiekė šie jų įdėtieji straipsniai: 1973 m. spalio 23 d., lapkričio 16 d., gruodžio 20 d.; 1974 m. sausio 12 d., o vasario 3 d. laidoje įdėta abiejų Bražėnų po vieną laišką. Sveikiname p. p. Bražėnus. Tai pavyzdys, kaip mažesnių kolonijų inteligentai tiek daug pasitarnauja Lietuvos propagandai. (E)

rinkęs šiai misijai savo žmoną. Paskutinį kartą ponja Nixonienė buvo Caracas 1958 m., kada ją ir jos vyrą, tuometinį vice prezidentą, Venecuelos piliečiai pasitiko piktomis demonstracijomis.

Pastabos iš tolo

Tris dienas minėjome vasario 16-tos sukktį

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 56 metų sukaktį — vasario 16-tąją, Los Angeles lietuvių kolonija šiemet minėjo net tris dienas iš eilės: penktadienį (vasario 15 d.) — Lietuvos vėliavos pakėlimo iškilėmis prie miesto rotušės, šeštadienį — lietuviškosios radijo valandėlės programos metu ir sekmadienį — šv. Kazimiero parapijoje ir (prie parapijos) Marshall High School salėje, kur įvyko pagrindinė minėjimo dalis.

Prie miesto rotušės, penktadienį 11 val., susirinko arti dviejų šimtų lietuvių. Turint galvoj, kad tai buvo darbo diena reikė skaičiuoti, kad toks būrys lietuvių buvo labai imponuojantis. (Maža smulkmena: prieš prasidedant lietuviškosios iškilėms, toje pat vietoje Los Angeles mėsikiečiai pagerbė Meksikos amžių rūmų prezidentą, kurio proga iš netoli pusės milijono Los Angeles ir apylinkių mėsikiečių kolonijos čia pasirodė vos apie 30).

Onos Razutienės vadovaujamas tautiniais rūbais pasipuošęs jaunimas bei tautinėmis juostomis ir šaulių ženklais atiformuoti garbės sargyba su vėliavomis apėjoms pridavė lietuviškai tautiško spalvingumo. ALT vietinio skyriaus pirmininkas A. Skirius, pasveikinęs susirinkusius — programos vedimą perdavė V. Čekanauskui, kuris pristatė miesto burmistro atstovę, perskačiusią proklamaciją, paskui A. Miluką, perskačiusią miesto tarybos rezoliuciją, Lietuvos gen. garbės konsulą dr. J. Bielskį pasakiusį kalbą, bei garbės svečius: vyskupą Renatą Luisi, estų bei bulgarų komitetų atstovus (nebuvo latvių).

Pačioje pradžioje buvo sugiedota Lietuvos ir Amerikos himnai, maldos žodžiais iškilmes pradėjo kun. Olsauskas, užbaigė — kun. Preikšaitis.

(Irgi smulkmena, bet reikšminga: jau kelinti metai šios iškilės prie miesto rotušės Altai kainuoja pinigų, kuriuos apskaičiuoja miesto taryba ir tuos pinigus reikia įmokėti iš anksto. Šiemet tai kainavo 80 dolerių, nežinū, kad visos iškilės te užtruko nepilnai vieną valandą).

Šeštadienį lietuviškosios radijo valandėlės metu kalbėjo Lietuvos gen. garbės konsulas dr. J. Bielskis ir Los Angeles neseniai apsigyvenęs prof. Juodeika. Jaunimo grupė atliko radijo vaidinimą.

Tą pat dieną, šeštadienį vakare, kaimyninė Long Beach lietuvių kolonija (klubas) vasario 16 minėjo savo miestę.

Sekmadienį vasario 17 d., minėjimo iškilėmis prasidėjo šv. Kazimiero parapijos kieme — Lietuvos vėliavos pakėlimu, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis bei dideliu skaičiumi

lietuvių. Tai įvyko 10:15 val. ryto. 10:30 val. buvo atlaikytos šv. mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Bažnyčia — pilnutėlė. Mišios — prel. J. Kučingis, pamokslo — svečio iš Vokietijos kun. Čeliesiaus. Mišiose taip pat dalyvavo vyskupas R. Luisi. Giedėjo parapijos choras, kartu su solistais Dabūsiene, Čekanauskiene, Dabūsiu ir Polikajė, diriguoju B. Budriūnui.

Vėliau, 13 val., parapijos kaimynystėje esančio Marshall High school salėje buvo pagrindinė minėjimo dalis, kurią atidarė ALT skyriaus pirmininkas A. Skirius, perduodamas tolesnį ("politinės") programos dalies vedimą V. Čekanauskui. Invokaciją sukalbėjo kun. prel. Kučingis (parapijos klebonas) trumpą sveikinimo žodį tarė gen. garbės konsulas dr. J. Bielskis, pagrindinę kalbą pasakė specialiai šiam minėjimui iš Floridos pakviestas Vliko atstovas Jonas Daugėla. Sveikino Estijos vicekonsulas.

Meninėje programos dalyje pasirodė Bendruomenės jaunimo ansamblis, vadovaujamas O. Razutienės ir D. Razutytės. Jaunimui akompanavo O. Barauskienė, akordeonu palydėjo R. Polikaitis. Parapijos choras, dalyvaujant solistams B. ir R. Dabūsiams bei akompanuojant R. Apeikytei atliko visą eilę (kažkodėl tik jo vieno) B. Budriūno veikalų jam pačiam diriguojant. Meninės dalies programos pranešėja buvo Jūratė Pažeraitė.

Stebėjus, kad ir iš tolo, visą minėjimo eigą net tris dienas,

reikėtų pasakyti, kad to istorinio įvykio sukakties minėjimas buvo gerai parengtas, pravaistas ir gausiai lankytas.

Iškilnių prie miesto rotušės proga, kita dieną (šeštadienį) laikraštis "Los Angeles Herald Examiner", kurį leidžia G. R. Hearst (šiuo metu keli banditai

laiko pagrobę jo dukterį), įsidėjo didelę nuotrauką su iškilnių aprašymu. Tai labai retas, bet didžiai malonus, įvykis didžiojoje amerikiečių spaudoje, mūsų atveju.

Minėjimo metu surinkta aukų virš 3,000 dolerių, daugiau negu bet kada iki šiol.

Lietuvos Gen. Konsulo Simučio žodis

Lietuvos Generalinio Konsulo Antono Simučio žodis. Pasakytas Apieštinio parapijos bažnyčioje Brooklyne pamaldų metu minint Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį

Jau treči metai iš eilės kai iš Romos Katalikų Bžnyčios dvasininkams skirtos tribūnos Vasario 16-tosios proga į Jūs prabyla civilis Lietuvos Generalinis Konsulas. Šiuo nepaprastu žestu kunigas klebonas Rungas kreipia dėmesį į tai, kad tikėjimo laisvė Lietuvoje yra tampa susijusi su Lietuvos laisve. Lietuvos okupantas lygiai žiauriai persekioja tiek tikinčiuosius, tiek už Lietuvos laisvę kovojančius. Sibiro ištrėmimo ir plačiosios Rusijos kėlimuose lietuviai kunigai kenčia kartu su kitais.

Neseniai man teko matyti su iš Leningrado atvykusiu aukštųjų mokslo baigusiu rusu teisininku, kuris už priklausymą religinei bendruomenei ir religinių raštų platinimą buvo nuteistas trejiems metams kalėjimo. Bausmę atliko viena Mordavijos respublikos kalėjime, kur susipažino ir susidraugavo su keliasdešimties kalinamų lietuvių.

Vos atvykę į Ameriką jis pradėjo ieškoti ryšių su lietuvių, kuriuos pamilęs už jų tvirtą charakterį, religingumą ir vieningumą. Jis man pasakojo, kad visus kalinius stebina nepaprastas lietuvių patvarumas, ir pajėgumas pakelti sunkiausią kalėjimo režimą. Kiti kaliniai tą paslaptingą lietuvių jėgą aiškino jų tvirtu tikėjimu į Aukščiausią Pasaulio Kūrėją ir Tvarkytoją. Jie savo gimtojoj kašoj bendrai meldavęsi, giedodavę ir dainuodavę, nors tas ir buvo draudžiama.

Lietuvių bendrai švenčiamos Kūčios jam palikusias neišdildomą įspūdį. Joms planingai ruošdavęsi lietuviai kaliniai kėlis mėnesius iš anksto sistemingai taupydami maistą ir iš taip jau menko kalinio davinio. Tad Kūčių vakaras būdavo nepaprasta religinio bei tautinio susikaupimo bendros vakarienės šventė. Iš rusų kalinių tik jis vienas būdavo ir tą šventę kviečiamas, iš kurios išeidavęs atgijęs dvasioje ir sutvirtėjęs pakelti bet kokius sunkumus kaip ir tos šventės organizatoriai lietuviai.

Ši lietuvių tvirtą tautinį ir religinį nusistatymą gerai žino ne tik kalėjimų prižiūrėtojai, bet ir Sovietinės Rusijos valdovai pačiame Kremliuje. Tad ar lenka stebėtis, kad aukšti Kremliaus valdovai praeity metų gale buvo pasiūstę į okupuotą Lietuvą išaiškinti, kodėl tiek daug žmonių Lietuvoje lanko bažnyčias, kodėl tėvai leidžia vaikams mokytis religinių tiesų, kodėl ir šiandien lietuviai savo sodybose ir prie kelių stato kryžius?

Ar ne keistai atrodo, kad vienos iš galingiausių pasaulio valstybių valdovai bijo mažųjų Lietuvos bažnyčių, kryžių ir tikinčiųjų? Į klausimą atsako patys okupantai savo veiksmais, persekiodami tikinčiuosius. Kremliaus valdovai puikiai supranta, kad jei tik sužibėtų išlaisvinimo kibirkštėlės, tai lietuviai šoktų kovon už laisvę, kuriuos pasektų milijonai lenkų, čekų, vengrų, ukrainiečių ir net pačių rusų.

Nežinū, kiek Lietuvos oku-

pantai bespaustų mūsų šali, kiek bepersekiotų tikinčiuosius, laisvės diena ateina, ir ateina ne tik lietuviams, bet visiems pavergtiems. Mes tik meldžiame Aukščiausią, kad Jis tą laisvės dieną greičiau priartintų.

Dirbtina kulšis

Šio vasario 5 d. Michael Reese ligoninėje Čikagoj buvo padaryta Olga Astor kulšies operacija, sužalota kulšies sąnarij pakeičiant dirbtinu. Ši moteris, vengrė, antrojo pasaulinio karo metu Allacho kacetė Bavarijoje buvo nacių sunkiai sužeista, jai iš kulšosvaidžio buvo sutriuškinta kulšis ir per 29 metus ji visą laiką kentė didelius skausmus, menkai tegalėdama paeiti. Ji tą pačią dieną po sužeidimo drauge su kitais kacetė kankinamais buvo Amerikos kariuomenės išgelbėta, bet iki šiol negavo pagalbos, nes tik kelinti metai kai Anglijoje ir JAV naujų šlaunikaulių idėjimas pradėta praktikuoti.

Olga Astor operacija truko 8½ valandas, sužalotąjį sąnarij pakeičiant nauju, padarytu iš metalo ir plastikos. Ją operavo ortopedas chirurgas Dr. Samuel D. Willens. Šiandien, porai savaitių praėjus po operacijos ji nebeturi skausmo.

SKAITYK PATĖ IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

UNION PIER, MICHIGAN

Union Pier ir apylinkėje nuolat gyvenantieji lietuviai, Vasario 16 d., minėjo 56 metų sukaktį nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo, dr. Valantiejus rezidencijoje, New Buffalo. Negausi nuolat gyvenančių lietuvių kolonija, bet į minėjimą atsilankė apie 40 lietuvių iš Union Pier ir Lakeside, buvo ir iš Michigan City, Ind. Be lietuvių buvo ir amerikiečių, dr. Valantiejus svečių.

Minėjimą atidarė ir atidarymo žodį tarė nuosavybių draugijos pirmininkas A. Klimavičius. Į prezidentą pakvietė Michigano gubernatoriaus pavaduotoją Berren (kuris jau buvo atvykęs), dr. Valantiejų ir p. Paškauskienę.

Michigano gubernatoriaus proklamaciją perskaitė jo pavaduotojas Berren. Rezoliucijas su atsidėjimu perskaitė dr. Valantiejus. 1918 metų vasario 16 dienos Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą perskaitė p. Paškauskienė.

Apie Lietuvos gamtos grožį, upių šniokštį, girių šlamėjimą, pievų mirgėjimą, pasakojė A. Klimavičius pradedo paskaitą. Jis trumpai pažvelgė į kunigaikščių gadyne, jų galybę ir įtaką Europos valstybėse.

Prabėgomis paminėjo mūsų tautos išgyventas okupacijas ir žmonių kančias, palengvą nuklysdamas į ekonominę ir militarinę tarptautinę plotnę.

Brazdžio eilėraštį "Lietuva iš tolo" deklamavo Rūta Albrechtaitė, o visiems giedant Lietuvos ir Amerikos himnus, šopianinu palydėjo Vilius Albrechtas, be to, jis puikiai išpildė ir kitų muzikų kūrinius.

Po meninės dalies ir trumpos pertraukos, prasidėjo dr. Valantiejus ir jo žmonos suruoštos vaišės. Pertruktos metu at-

vyko daugiat svečių. Viena šeima atvyko net iš Cicero. Vaišės buvo puikios: daug ir skanaus maisto buvo prigaminata. Vaišėse dalyvavo virš 60 asmenų.

Baigiantis vaišėms iš Lansing atvyko Berrin County reprezentantas. Jis pasakė trumpą ir gražią kalbą, palinkėdamas visiems lietuviams sėkmės ir pastebėjo: jeigu kam reikės kokios nors paramos, jis visomet padės, o ji galima surasti Lansinge.

Vaišių metų salėje pasirodė dr. Valantiejus žmona, jai buvo sukelto ovacijos ir padainuota jiems ilgausiu metų, nebuvo aplojimų.

Reikia pastebėti, jog dr. Valantiejus, Amerikoje gimęs ir čia mokslus išėjęs, gražiai kalba lietuviškai, yra didelis patriotas, nepaprastai nuosirdus ir draugiškas.

Atliekamu laiku (kurio jis labai mažai turi), nepalaidžia svarbesnių lietuvių susibūrimų. Union Pier lietuviams švenčiant Naujųjų Metų išvakarės, visų nustebimui, nors ir trumpam, atvyko dr. Valantiejus su žmona.

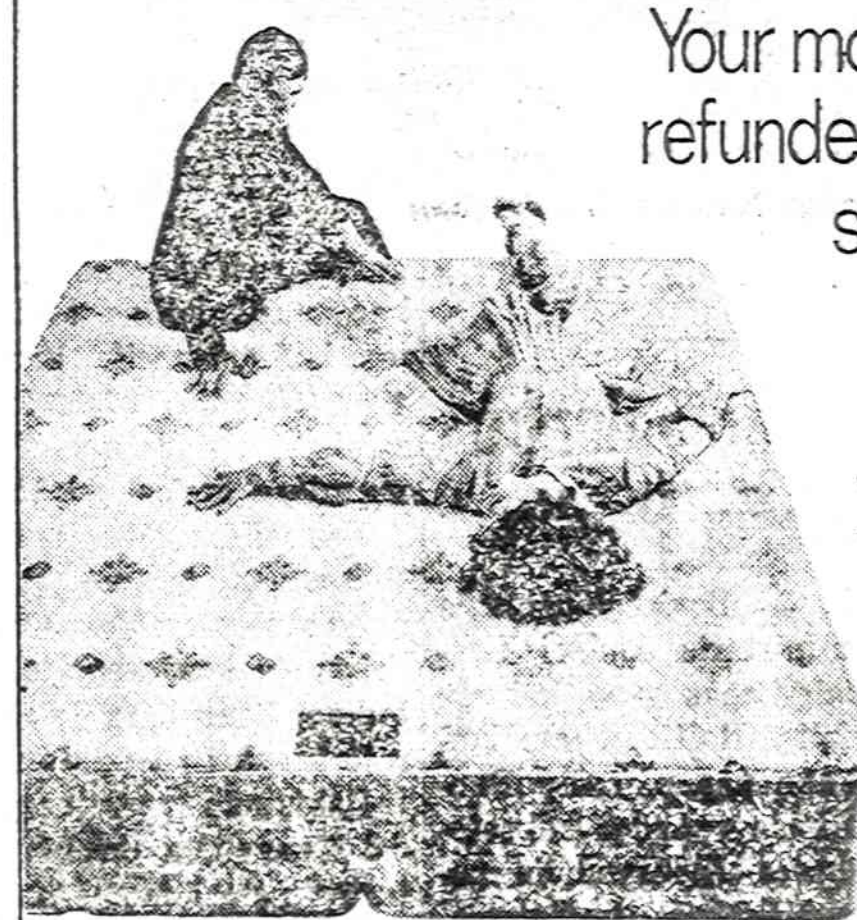
Po vaišių p. Urba parodė savo foto darbo vaizdus. Nuotraukos buvo be priekaištų, daug iš jų buvo naujo išėjimo būdo foto moksle.

Didelė jų dalis buvo po pasaulį išlaikytų vietovių, asmenų ir gamtos peizažų, niekto nesiderinančių su šventės pobūdžiu. Bet jų tarpe buvo gražių rožių, lietuvių pasiųsių tautiniais rūbais, šopianinu palydėjo Vilius Albrechtas, be to, jis puikiai išpildė ir kitų muzikų kūrinius. Vasario 16 d. aukos buvo renkamos ALTui, nors ir negausi kolonija, bet aukų surinkta apie 200 dol. Šventė praėjo patikioj, jaukioj ir darnioj nuotaikoj. J. G.

Now at GLASER'S

30 Day Free Trial Offer

Your money completely refunded, if you are not satisfied. Try the Chiropractic® mattress in your own home ... sleep on it ... you'll feel the difference!

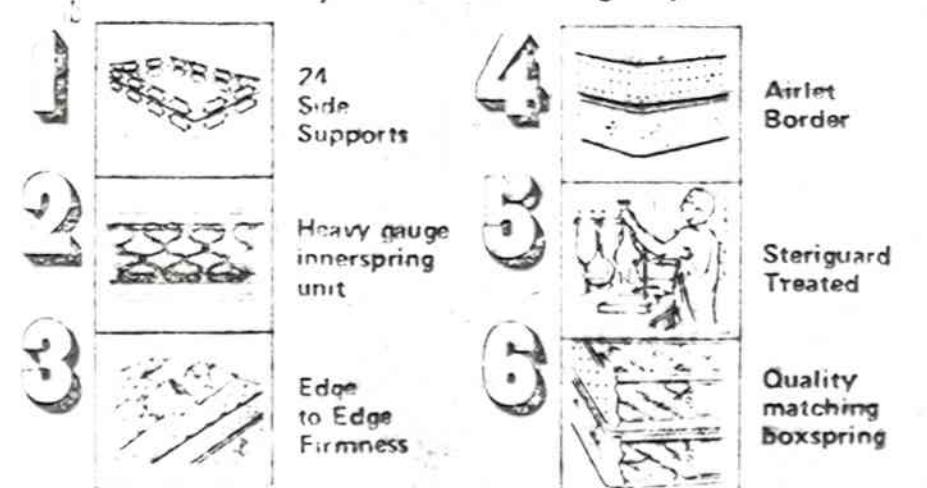

COLUMBIA MATTRESS CO.

Here are 6 reasons why

Chiropractic®

is your best bedding buy!

The proof of Chiropractic's superiority is in the sleeping. That's why we'd like you to try it in your own home for 30 days. Feel how wonderfully comfortable it is. How rested you'll feel in the morning. Chiropractic... the most comfortable investment you'll ever make.

Made with patented

springwell®

Mattress Construction

• NO EDGE SAG
• 1½ MORE SLEEP SURFACE
• NO CENTER SAG
• NEAT BEDPREAD ALWAYS

EASY TERMS

Glaser's Furniture and Appliance Co.

5115-5123 So. KEDZIE AVE.

PROspect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Different hopes for different folks.

People want different things from a college education.

But they all agree on one thing. It takes more than brains to get a diploma.

Why not make the burden a little easier. Start buying U.S. Savings Bonds now.

Bonds are a dependable way to build a college fund for your children. And an easy way to start saving them is by joining the Payroll Savings Plan. Start a college fund

now with U.S. Savings Bonds. They just might let your kids spend more time studying and less time working to stay in school—whatever they hope to be.

Take stock in America.

Buy U.S. Savings Bonds

Now U.S. Bonds pay 4½% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4½% the first year). Bonds are subject to 10% federal income tax. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

VASARIO 16 PRIE SAN FRANCISCO

Šįmet Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dieną (1918 metais Vasario 16) San Francisco ir apylinkių lietuviai paminėjo šeštadienį, vasario 16 d., susirinkę į Alamo miestelio moterų klubo salę. Alamo miestas yra apie 30 mylių į rytus nuo San Francisco. Salė nedidelė, bet jauki ir patogė. Suvažiuo daugiau kaip 80 lietuvių iš įvairių miestų ir miestelių. Iš San Jose atkeliavusieji sakėsi, jog valandos važinėjimo neužteko.

Programa pradėta 6 val. vakaro mišiomis, kurias laikė kun. Pranas Manelis. Jis prieš mišias ir maldų metu pasakė kalbą arba pamokslą. Kito kalbėtojo nebuvo. Primindamas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo suakutė, kun. Manelis kalbėjo apie žmogaus laisvę. Tarė, jog Lietuvoje dabar lietuviai neturi laisvės tokiam susirinkimui. O kur laisvės nėra, iš ten ir savi piliečiai ištremiami. (Be abejo, taip kalbėdamas kun. Manelis turėjo mintyje neseniai iš Sovietų S-gos ištremtą rašytoją Solženicyną).

Keldamas melės reikšmę savo tėvams ir savo tautai, kun. Manelis ragino išeivius lietuvių tarpusavyje kiek galima labiau bendrauti, rinktis į bendruomenės susirinkimus, lankyti lietuviškas pamaldas ir tuo vienas su kitu palaikyti ryšius. "Nesielokim dėl praeties", — kalbėjo pamokslininkas, — "ji nebe-grįš ir likimas ne mūsų rankose". Skatino išeivius dirbti tautos labui. Darbai ir kūryba išliks ateičiai. Ateitis nežinoma, ji Dievo rankose. Nors ir nežinoma, kaip Dievas įsikiša į žmonių reikalus ir žmogaus gyvenimą, bet tikima, jog dangaus Tėvas rūpinasi mūsų tautos reikalais.

Tokios tai buvo pagrindinės kun. Manelio pareikštos mintys, jam mišias atlaikant Lietuvos intencija.

Bendruomenės veikla

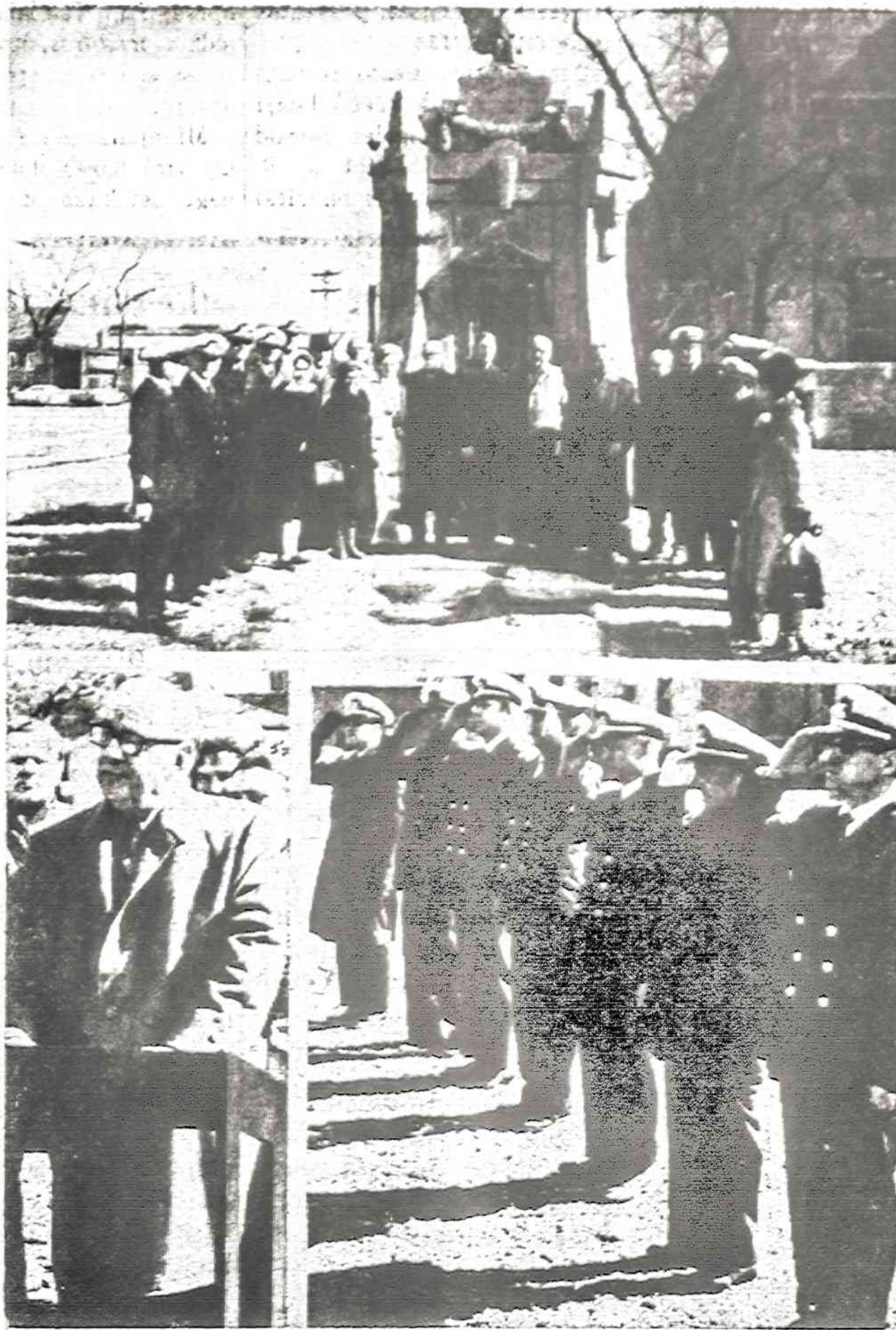
Po pamaldų tuojau pat ir toje pat salėje, publikai nė iš vietų nepakilus, pradėtas metinis S. F. Liet. Bendruomenės Apylin-

kės susirinkimas. Išstatytos Amerikos ir Lietuvos vėliavos ir sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Susirinkimą pradėjo pirmininkė Julija Liesytė-Fraser. Ji priminė, jog tai tradicija, kad per Vasario 16-tos minėjimą programon įeina ir metinis susirinkimas. Išrenkama nauja valdyba. Papasakojo, kokius darbus atliko dabartinė valdyba (pirm. J. Fraser, vice pirm. J. Šukelienė, sekr. D. Janutienė, programų vedėja D. Šiurilienė, išd. J. Gaigalas). Surengti du parengimai — baliai, kuriuose programą atliko losangeliečiai menininkai ir jaunimo ansamblis. Pastarojo viešėjimas buvo naudingas ne vien tik kad pačių lietuvių parengime buvo atlikta šokių ir dainų programa, bet ir tuo, kad losangeliečių Jaunimo ansamblis buvo pakviestas šokti ir amerikiečių publikai Merritt College auditorijoje. Surengtas piknikas. Praturtinta kasa. Sekretorės Danutės Janutienės pasidarbavimu losangeliečių ansamblis atkviestas ir įvesdintas į amerikiečių salę. Ji suorganizavusi ir išlavinusi vietinio jaunimo grupę tautiniams šokiams šokti. Jai, akompaniatoriui R. Pažemėnui ir šliupams, kurių namuose vyko šokių repetitijos, pirmininkė pareiškė išskirtiną padėką.

Susirinkimo eigoje buvo duota pasisakyti kitoms S. F. apylinkėse veikiančioms organizacijoms. Lietuvių respublikono klubo pirmininkė kalbėjo angliškai. Kazys Pažemėnas, Lietuvių Fondo įgaliotinis, ragino aukoti Lietuvių Fondui ir Vasario 16 gimnazijai. Neseniai čia įsteigtas specialus komitetas (K. Pažemėnas, S. Vydas, G. Zaborskienė) Liet. Fondo ir Vasario 16 gimnazijos labui pasidarbui, aukų surinkti.

Į valdybą, per ateinančius metus S. F. Lietuvių Bendruomenės apylinkei vadovauti pirminku išrinktas Algis Gumauskas, gyv. Cupertino mieste. Kiti į valdybą išrinkti pasiskirstys pareigomis — Rūta Laurinaitienė, San Mateo; Rūta Narakas, San Francisco; Donatas Greb.

Cicero Life laikraštyje įdėtas 4 skiltių antraštė straipsnis apie Clyde Parko Distrikto Komisijos pirmininką Michael Masiliūną ir foto montažas iš Vasario 16-tos minėjimo Ciceroje. Parašas po nuotraukomis: Paskelbęs šeštadienį Amerikos Lietuvių Dieną Ciceroje, miesto prezidentas John Karner (apatinė nuotrauka kairėje) ceremonijoje prie šio miesto paminklo pasakė trumpą praeibą. Drauge su Karneriu (viršutinė nuotrauka) stovi būrys lietuvių kilmės gyventojų, kurių viena — Aldona Brusekas (Bruskiene), atrodo yra apsiėngusi tradiciniu tautiniu kostiumu. Ceremonijoje taip pat dalyvavo Lietuvių Tautinė Gvardija (taip jie vadina lietuvių šaulius).

Oakland; Ona Vindašienė, San Jose.

Po susirinkimo buvo vakarinė.

Meno programa

Vasario 16 minėjimas baigtas tautiniais šokiais, kuriuos šoko Danutės Janutienės paruošta grupė. Šokėjai buvo fotografuojami. Tikiuosi gauti jų nuotrauką ir tada paminėsiu pavardes, kurie ten lietuviškai šoka. Grupę rengiasi pavasarį dalyvauti Los Angeleje šokių iškilmeje, kai Onos Razutienės vadovaujamas losangeliečių ansamblis minės 25 metų veiklą.

Į šios sueigos pabaigą buvo parodytas kun. jėzuito Algimanto Kezio paruoštas žymių lietuvių vaizdų filmas "Dvylika", kuriame nufilmuoti Leonardas Šimutis, Mykolas Krupavičius, Mykolas Vaitkus, Vac. Sidzikauskas, Juozas Žilevičius ir kt. Visai tinkamas parinkimas parodyti šiame susirinkime tuos žymius vyrus.

Buvo knygų ir plokštelių stališ. Tik pirkėjų neperdaugiau.

S. F. apylinkės lietuvių bendruomenė nepastovus vienetas. Yra čia nemažai nuo seniau gyvenančių lietuvių ir tautinėje veikloje besireiškiančių, bet daugumą dabar sudaro jaunesnioji, jau Amerikoje mokslus ėjusi, Lietuvos išeivija. Ir toji bendruomenė keičiasi pagal pasikeitimus darbuose: vieni atvyksta, kitos šeimos kitur išvyksta. Per eilę metų esu čia Lietuvos šventę atšventes bei kituose parengimuose dalyvavęs. Ir ši kar-

tą pasigedau gerų vakarojimo pokalbininkų, t. y. prieš keletą metų mirusio Juozo Sidzikausko ir Mečio Šabano, kurs prieš porą metų mirė.

Svečiuose Gaigalų šeimoje

Sekmadienį, vasario 17 d., buvo malonumas keltą valandų pasisvečiuoti Lafayette mieste Alondos ir Jono Gaigalų šeimoje. Daug yra naujųjų ateivių, kurie stalą puošia kristalu ir sidabru, bet užmiršta organizaciją — bendruomeninį darbą. Pas Gaigalus kitaip. Jonas Gaigalas baigė vienu metų darbą S. F. Liet. Bendruomenės valdyboje. Buvo išdininku. Kiti trys valdybos nariai — moterys. Tad paklausiau Jono:

— Kaip jautiesi metų darbą baigęs? Kaip sekėsi vienam su keturiom valdybos narėm bendradarbiauti?

Jonas Gaigalas iš lėto kalbėjo: — Atlikau pareigą! Kiek čia visuomeniniame darbe dirbti gamlinčių lietuvių yra, kaip aš pramatau, tik gal po dešimt metų prieš vėl mano eilė būti Liet. Bendruomenės valdyboje. Esu buvęs valdyboje, — tęsė J. Gaigalas, — prieš 10 metų. Tuometinė valdyba kitokia, n egiu dabar kadenciją baigusi. Anais metais bendruomenės valdyboje buvo "politikierių", kurie bandė sukurti bendruomenę tai į vieną, tai į kitą pusę. Dabar, kai su moterų dauguma buvo sudaryta valdyba, buvo tik malonumas dirbti, nes valdyboje tesireiškė nuomonės tik bendram, o ne partiniam, lietuvių darbui.

Taigi, Gaigaluose ne tik sidabras ant stalo, bet ir patys jie lietuvių veikloje spindi. Mačiau Aldoną Gaigaliene ir širdies dirbančią įvairius darbus Vasario 16 minėjimo salėje, kad toji iškilme gražiau praieitų.

Grįžus į Los Angeles

Los Angeles lietuviai Amerikos Liet. Tarybos L. A. skyriaus surengtame minėjime Lietuvos nepriklausomybės šventę minėjo dvi dienas: Lietuvos vėliava buvo pakelta prie miesto rotušės vasario 16 d. ir akademija Marshall mokyklos salėje vasario 17 d. Pagrindinis kalbėtojas buvo Jonas Daugėla, iš Floridos. Gaila, kad buvau išvykęs ir su juo neteko susitikti bei išgirsti jo

Acupuncture pagydė skausmingą artritį

Skausmingas artritis, per 12 metų kankinęs Mrs. Thelma Barlogi, 62 metų amžiaus šeimininkę iš Hagerman, Idaho, po septynių seansų praėjo ir visi skausmai dingo. Jos daktaras Douglas Smith patvirtino sakdamas, kad Mrs. Barlogi atrodė visiškai pagydyta. Ji nebesiskundžia ir savo namuose atlieka žygius, kurių per keliolika metų nebegalėjo.

Ji papasakojo, kaip perskaičiusi The Enquirer 1972 metų lapkričio 19 dienos numeryje apie naują gydymą kinų senuoju būdu — vad. acupuncture ir susiradusi daktarą kineitį praieitų metų birželio mėnesį nuvykusi į to daktaro kliniką San Francisco mieste, kur tas daktaras per dvi savaites jai įsprandą ir rankas smaigstė tam tikromis adatėmis, kol visi skausmai praėjo ir ji grįžusi namo jau

viai (priekyje mokytoja Ona Razutienė tautiniuose drabužiuose ir George Uksas, su šaulio ženklu ant rankovės) kelia Lietuvos vėliavą miesto rotušės stieban. Įdėtas ir tinkamas Lietuvos šventės paminėjimo rašinėlis.

galėjo be skausmo visą vasarą dirbuotis savo darže.

Tinginio kalendorius

Metai turi 365 dienas. Kiekvieną dieną reikia skirti miegui 8 valandas, kas sudaro beveik 122 dienas, o kitiems reikalams lieka 243 dienos. Higiena reikalauja kasdieną po 8 valandas kitokio poilsio, kas taip pat sudaro 122 dienas, tuo būdu darbai paliekant tik 121 dieną. Bet metuose yra 52 sekmadieniai, todėl tam tikslui tenka 69 dienos, kurių 52 šeštadieniai yra laikomi tik puse darbo dienos arba 26 pilni darbdieniai, taigi jų lieka tik 43. Kiekvieną metų darbo dieną oficialiai sugaištama po 1:50 val. pertraukoms, sirgimams ir pasiruošimams, kas sudaro 28 dienas, o jas atskaičius lieka tik 15 darbdienių. Betgi 14 dienų reikia skirti atostogoms. Likusi viena diena yra Darbo dienos šventė.

PLAUKŲ NELYGYBĖ

Suomijos kirpėjai piktinasi, kad ilgaplaukiai jaunuoliai už plaukų kirpimą moka tiek pat, kiek ir normalius plaukus nešiojantieji vyrai.

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!

5 1/2% a year
OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO 7 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon.-Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugiau kaip SEPTYNIUS MILLJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLABŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudus mokeskis \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonitu. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųtimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųtimui išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE 4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE 30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.00 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, Iškylus sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Niekus rašo apie Margerį

Praeitą pirmadienį Algirdas Margeris sulaukė 85 metų. Ta proga naujai paruosta sovietinės literatūros specialistė D. Kadziulytė Vilniuje leidžiamoje Tiesoje parašė apie Margerį poros skilčių straipsnį ir įdėjo paskutinę jo fotografiją. Jeigu Kadziulytė savo rašinį pirmą būtų davusi Margeriui paskaityti, tai tokių nesamonių jis būtų neprašė. Margeris galėjo vieną kitą dalyką padidinti, išpūsti, bet vis dėlto jis prisilaikydavo faktų. Dabar apie Margerį ta moterėlė prirašė būtų ar nebūtų dalykų.

"Tarybinė" Lietuvon išvykdamas Margeris norėjo ten pargrįžti dideliu rašytoju. Rašytojo garbės jis siekė ir Amerikoje, bet jam nesisekė. Nei viena Amerikos lietuvių leidykla Margerio raštų nenorėjo leisti. Amerikos knygų leidėjai buvo įsitikinę, kad mažai kas tuos jo raštus skaitys. Leidėjai nebuvo tikri, kad galės bent atgauti knygas investuotus pinigus. Panašiai galvojo ir įvairios knygos leisti įstaigos. Tada Margeris ryžosi pats savo knygas leisti. Begydydamas Bridgeporto moterėles, Margeris pasidarė pinigų, o už juos jis pats išleido visą eilę knygų.

Margeris tikėjosi rašytoju pagarsėti "šliuptyniais", "širdies rūmais" ir įvairiomis apyskaitėmis, bet dabartinėje Lietuvoje jis labiausiai garsinamas knyga "150 dienų tarybų Lietuvoje". Ta knyga yra pati silpniausia jo knyga apie Lietuvą. Margeris yra parašęs kitą knygą apie Lietuvą, bet apie ją suaktuviniame straipsnyje Kadziulytė net neužsimena. Tą knygą Lietuvoje buvo išleides "Spaudos Fondas". Joje yra žymiai daugiau informacijų apie Lietuvą, negu paskutinėje. Nepriklausomon Lietuvon nuvažiavusio Margerio išpuodžiai buvo įdomesni ir gyvesni, negu "150 dienų tarybinėje Lietuvoje". Be to, paskutinę knygą Margeris rašė kartu su Jokubka, tuo tarpu pirmąją jis rašė vienas. Pirmojoje knygoje Margeris rašė teisybę, tuo tarpu paskutinėje jis turėjo rašyti jau pagal Maskvos dūdelę. Jeigu Margeris ir galėjo vieną kitą teisingesnį vaizdą įdėti, tai St. Jokubka tas vietas jam būtų apibrėžęs.

Bet didžiausią nesamoną D. Kadziulytė dėsto sekančiame paragrafe:

"Taurią gydytojo profesiją Algirdas Margeris taip pat susiejo su visuomenės veikėjo tikslais, su švietėjiškais užmojais. Pasak jo, landžiodamas po lietuvių namus, važinėdamas po lietuviškus naujokų-

KEISTI IŠPUOLIAI

Lietuvos okupacijos tolerancijos idėjas, kilusias politinis pasimetimo pasekoje. Tokios idėjos ir iliuzijos netarnauja lietuvių tautos nei išieivijos interesams. Tokie sveikatos idėjų reklamuotojai, kai kieno vadinami tautos ir išieivijos nelaimingomis aukomis. Jie, pamėgdžiodami naujosios kairės vertelgas, niekina pat-

nus, podraug sakė prakalbas, skaitė paskaitas, platino pažangią lietuvių spaudą, skleidė V. Kapsuko, Z. Alekso - Angariečio raštus. Daug tada nuveikė mokslo populiarinimo — fizikos, chemijos, ypač medicinos srityse. Aktyviai propagavo materialistinę pasaulėžiūrą". (Tiesa 1974 m. vas. 17 d., 2 psl.).

Kad jis fiziką, chemiją ir mediciną populiarino, tai daugelis žino, bet kad jis tais laikais būtų platinęs Kapsuko ir Angariečio raštus, — tai gryniasias Kadziulytės išmisas. Kaip Margeris galėjo platinti raštus, kurių nebuvo? Kada Margeris užsiminėjo lietuviškų knygų platinimui, tai jokių Kapsuko ar Angariečio raštų Amerikoje nebuvo. Galėjo būti viena 36 puslapių brošiūrėlė, atmušta iš kurio nors Kapsuko ar Angariečio straipsnio. Šių dviejų vyrų rinkinius raštus išleido "tarybinės" Lietuvos leidyklos. Specialistai surankaliojo didoką Kapsuko rašinių kiekį ir sudarė net 10 tomų, tuo tarpu Angariečio "raš-tai" dar ir šiandien nebaigti rankioti.

Kapsuko ar Angariečio raštams išleisti Amerikoje būtų reikėję stambių sumų pinigų. Šių dviejų vyrų šalininkų skaičius Amerikoje buvo toks mažas, kad jų raštus išplatinti nebuvo jokios vilties. Nei privatus asmenys, nei organizacijos Kapsuko ar Angariečio raštams išleisti nebūtų davusios pinigų. Stambias pinigų sumas būtų tekę į balą mesti. Kapsuko ir Angariečio atrinktus raštus išleido rusų okupuotoje Lietuvoje. Komunistinei propagandai valstybinis išdas yra atdaras. Komunistams nesvarbu, ar kas pirsks minėtų vyrų knygas, ar ne pirsks, o kitiems galės veltui atiduoti. Lietuvoje darbininkas tų atrinktų raštų taip pat nenori skaityti. Jeigu nuo jo priklausytų, tai jis savą noru Kapsuko ar Angariečio knygų nepirktų. Bet okupantas sudarė tokias sąlygas, kad Lietuvos darbininkas savo pinigais privalo tvirtinti Maskvos tarnų raštus leisti. Okupantas Lietuvos darbininko neklausia, jis kontroliuoja kiekvieno darbininko pajamas ir atskaito didesnę dalį komunistinei propagandai. Okupantas skriaudžia darbininkus, kad galėtų leisti komunistinę propagandą.

Bet Algirdas Margeris Kapsuko bei Angariečio raštų Amerikoje būtų neplatinęs, jeigu toki raštai čia ir būtų buvę išleisti. Kai Margeris važinėjo po lietuvių kolonijas ir platino knygas, tai jis vežiojo si Kudirkos raštus, Lelio žodyną, Minskos laiškus ir vieną kitą paties Margerio parašytą brošiūrėlę apie jaunų vyrų ir moterų meilės problemas. Kol Margeris pardavinėjo knygas, jam labai reikėjo pinigų. Jis negalėjo pardavinėti tokių knygų, kurių žmonės nepirko.

Amerikoje Margeris nebuvo Kapsuko ar net Angariečio šalininkas. Vilniui Margerį nuvedė ne socializmas, bet noras rašytoju išgarsėti. Jis manė, kad Vilniuje bus išleisti visi jo raštai ir kad pavergti lietuviai jo raštus skaitys. Bet Margeris yra nusivylęs. Vilniuje išleido kelias jo apysakas, bet jas sudarė. Vilniuje leista savo raštais Margeris nepatenkintas, bet kelias atgal jam jau uždarytas.

riotus ir patriotizmą, kad tuo sudarytų sau priedangą negudrios ir žalingos veiklos darbams pridengti.

Komunizmo ir Lietuvos okupacijos įvairių tolerancijų buvo nužengta tiek toli, kad New Yorko tilių statybos menadzeriai sugebėjo praversti per žinomą ir niekieno nekontroliuojamą Viko "reformatorių" visai negudrią rezoliuciją prieš vadinamąs patriotinis išpuolius. Tas reformatorius su ta rezoliucija nustojo per metų metus įgytos dirbtinės aureolės.

Bet keisčių keisčiausia, kad niekas nesirūpina praversti rezoliucijas, smerkiančias antipatriotinius išpuolius, kurie vis dažniau pasireiškia ir vis daugiau toleruojami.

Prieš kurį laiką būnant vienoje Marketparko krautuvėje, staiga pasigirdo žodžiai: "Žiūrėkit, ana gi eina viena patriotė... pagęžios intonacija ištarant "pat-ri-otė"... Niekas iš ten buvusių nesijukė ir įg-noruojančiomis išraisomis su-tiko vaizbūno negudrią ir stor-žievišką pašaipą. Nors niekas nam nepritare, bet ir nieko įžeidusiame nesakė, laikydami tai atskiru neapgalvotu ar arklis-kiu išpuoliu.

Pro langą pamačiau einančią ne tik čekagiečiams, bet plačiąjai išeivijai, ypač inteli-gentusluokniuose plačiai pa-žįstamą pedagogę, poetę, ra-šytoją, garbės skautininkę, ne-nulistamą visuomenės veikėją ir neatlaidžią kovotoją už lie-tuvių tautos laisvę. Čia pami-nėsi išpuolis nėra nei vienintė-lis, nei retas. Kaip atrodo, vie-nintelis kelias beliko. Ateityje reikės pradėti spaudoje skelbti tų išpuolių vardus ir pavar-des, taip pat laiką ir vietą, nes kitaipti skaitytas kartais pa-galvos, kad rašoma tiesia.

Paskutiniu metu tai antipa-triotinė akcija pradėjo reikštis net spaudoje po humoru prie-m-danga, o dabar jau pasiekė ne-toleruotinas ribas. Vasario 2 d. "Drauge" Spyglių ir Dyglių skiltyje rašoma: "... Taigi, jei jau nepavyko (mano pabr. K. R.) kovoje už tėvynę galvą pa-dėti, jeigu jau nebuvo progos mirti, tai čia, išlikęs gyvas, asmenis tvirtinimais, kad tie kartais graudingi redakciniai rašiniai dirbtini, neparemti veiksmais.

Praeitą savaitgalį Čikagoje, La Salle viešbutyje vykusiame seminare Notre Dame univer-siteto, teisių fakulteto profes-sorius C. E. Rice šitoki palygi-nimą padarė: ką per dieną 100 mūsų priešų kacetuose, Sibie-geriausių specialistų pastato, jo bei kitose treimtyse mirusių vienas kvailys per vieną valan-ir gyvims patriotams. Ir tai da-atsitinka Vasario mėnesyje.

Kaikas bandė kenkti Skylab astronautam

Zinia neskelbia kol astronautai laimingai grįžo

Vienas gambiausių Amerikos laikraščių kolumnistas, sugeban-tis prieti prie kraupščiai saugo-mų paslapčių ir jas paskelbti,

Argi toleruotinas veiksmas, kada mūsų LB švietimo taryba, vadovaujant J. Kavaliūnui iš-leido Lietuvos Partizanų išda-liko Kubilinsko garbei vado-vėlį pavadindama vieno eilė-raščio vardu patį vadovėlį, o tą eilėrašį įdėdama į 1-mą pus-lapį. Tai atkirtis buvusiems partizanams už jų karą lauko leismo išnešę sprendimą, pa-skiiriant Kubilinskui mirties bausmę. Iš to laikraščio sluoks-nių nesulaukta jokios rezisten-cijos.

Kitoje vietoje šitaip šaipor-tamasi: "Kiti yra tiek narsūs ko-voje su bolševizmu, kad net iš-trispalvės nori raudoną spalvą išlupti, kaip ji ten tokia rau-dona ir pateko — tikras komu-nistinis ženklas".

Jeigu jau šitokios vaizduotės pradeda žmones persekioti, nentustebime kai šmėklos prad-ės rodytis redakcijos korido-riuose. Tokių nevykusių savo humoru nori parodyti priešo-komunistus labai mizernoje švie-soje, tiesiog liguistus. Toliau autorius, užsimindamas apie vadovėlį, šitaip nušizvengia: "Štai, išėjo Jonynienės va-dovėlis "Nameliai mano bran-gūs". Na, ir kai kas be abejo, nežinia kas, nes kovotojas, kaip geras strategas, iš už kampo muša, randa kad vadovėlyje rusktai eina su kelnėmis, gi mes visi gerai žinome, kad rusktai yra plikautodegiai. Iš viso skar-maliai. Vadovėlyje jie idėti be-pažiuoją su ratais, o turėjo tri-pėsti. Be to, vaikai kabina rti-spalvę. Tai aiškus nepatriotiz-mas, juk vėliavų reikia kabinti tik kokiame medyje, bet ant gra-d. "Drauge" Spyglių ir Dyglių skiltyje rašoma: "... Taigi, jei jau nepavyko (mano pabr. K. R.) kovoje už tėvynę galvą pa-dėti, jeigu jau nebuvo progos mirti, tai čia, išlikęs gyvas, asmenis tvirtinimais, kad tie kartais graudingi redakciniai rašiniai dirbtini, neparemti veiksmais.

Praeitą savaitgalį Čikagoje, La Salle viešbutyje vykusiame seminare Notre Dame univer-siteto, teisių fakulteto profes-sorius C. E. Rice šitoki palygi-nimą padarė: ką per dieną 100 mūsų priešų kacetuose, Sibie-geriausių specialistų pastato, jo bei kitose treimtyse mirusių vienas kvailys per vieną valan-ir gyvims patriotams. Ir tai da-atsitinka Vasario mėnesyje.

Už frontų ribos karo veiksmus pergyvenę, tikėjo-mės sugrįžti į tėviškes. Niekam galvon neatėjo mintis, kad jau visam laikui skiriamės su gimtąja žeme. Buvo 1944-jų metų spalio šešioliktos dienos vėlus rudens va-karas, kai paskutinį kartą pro dūmus žvelgiau į tol-sančią Lietuvą, į širdžiai taip brangų gimtąjį Mažučių kaimą.

Pagaliau karas pražūė. Nutilo ir kalbos apie lais-vę. Dingo ir mūsų džiaugsmas. Liko griuvėsiai ir pri-slėgta nuotaika. Griuvėsiaia liko ne tik miestų kvarta-luose, bet ir žmonių širdyse. Suvargė ir nuskurdinti likome nežinomo likimo akivaizdoje. Neaiškiomis vil-timis gyvenome Vokietijoje, išvietintų žmonių stovyk-lose, ir lūdnai žvelgėm į blašvą ateitį.

Praslinko penkeri metai, kol pagaliau mūsų glo-bejai — UNRRA ir vėliau IRO — įsitikino, kad mes į savo nelaisvas tėvynes negrįšime. Tada jie pradėjo ieškoti kraštų, kur mūsų būtų galima įkurdinti.

Man pasitaikė iš Vokietijos emigruoti į Jungtines Amerikos Valstybes. Kaip ir daugelis išvietietų, vykau International Refugee Organization (IRO) lėšomis.

1949 metų gruodžio šešioliktą dieną (po penkerių metų ir dviejų mėnesių išvykus iš savo krašto) iš Was-sermündės — Breitenhavoje nuost abe trečią valandą po pietų mūsų laivas General C. H. Muir pajudėjo nuo krantinės. Kelis kart sukaukė, suabavo sirena, laivas atsisveikino su Europa ir išplaukė į Atlanto vandenyną. Sudiev Europai! Sudiev Vokietijai! Ar kada su-grįšiu?

Jau kai tolime nuo krantinės, pradėjau ilgėtis Eu-ropos. Darėsi truputį neramu. Nežinojau — džiaug-tis, ar liūdėti, nors palikau vien varganas dienas ir žiurėti tikrovę. Bet važiuoti aš norėjau. Masino gyve-nimo pasikeitimas ir viltis.

Jock Anderson šiomis dienomis parašė Čikagos "Daily News" straipsnį, pavadintą: "Dabar jau galima pasakyti: "Erdvių vaiduoklis taikė į Skylab". Anderson be kt. rašo:

Kol Skylab III įgula nusileido į Pacifiką, kai kurie amerikiečiai baimingai manė, kad astronautai niekad nebegrįš gyvi. Jų baimė nebuvo vien tik susirūpinimas tais didvyriais. Jie buvo girdė-ję paslaptingus balsus apie spro-gimą viršum Maskvos, apie de-guonio stoką ir apie pasikalbėji-mą su prezidentu Nixonu.

Tie balsai buvo tikri, tik pa-čios jų žinios buvo netikros. Tie nerimą keliantys ir galėję būti katastrofinę pranešimai pasku-tinėmis Skylab III misijos die-nomis buvo "Erdvių fantomo" (Space Phantom) "transliuoja-mi" iš įvairių JAV-bių vietų. Vi-są tą reikškinį dabar tiria federa-liniai investigatoriai. "Nors apie tuos melagingus transliavimus buvo žinoma keliomis dienomis prieš Skylab nusileidimą Paci-fiko okeane, bet mes pasitarė su NASA (Nacionaline Aeronauti-kos ir Administracija), tas ži-nias sulaikėme ir nedavėme spau-dai", rašo Anderson. Mes prisibijojome sukelti paniką arba duoti paskatą elektronikos ta-lentus turintiems nesveikiems žmonėms.

Tos paslaptingos transmisijos pirmą kartą pasigirdo sausio 25 dieną ir atrodė lyg būtų transliuojamos iš skrendančio orlai-vio, bet netrukus ėmė rodytis, kad vyksta pasikalbėjimas tarp Skylab III ir erdvių centro Hous-tone.

Larry Ayscuse, vienos kompa-nijos pareigūnas, spėjo iš tų pa-slaptingų transmisijų užrašyti keletą nepilnų sakinių, pavyz-džiui jis nugarės tariamai astro-nautus kalbant, kad jie "viršum Maskvos daro silosų nuotraukas, kad jie užkordavo įvykusį apie 10 megatonų sprogimą", kad jų erdvėlaivis yra visiškai sugedęs ir kad deguonio jie beturį vos vienuolikai valandų". Po to pė-sigirdo tariamai "astronautų" pasikalbėjimas su prezidentu, bet nugarsta tik keli žodžiai kaip tai "Yes, Mr. President", Yes, Mr. President, mes tai suprā-tame". Apie nepilną valandą vė-liau pasigirdo balsas, kad "slap-ti dokumentai ir prietaisai iš-mesti "per bortą". Po to visos tokios transliacijos nutilo. Beje, vienas Connecticut daktaras gird-ėjas "pasikalbėjimą iš erdvių, pranešant, kad meteoritas Sky-lab peršovė.

J. Pr.

SAUGUMAS 1759 METAIS

Kai Britų Muziejus 1759 m. buvo atidarytas, tai saugumo su-metimais iš karto jį būdavo įlei-džiami ne daugiau kaip 10 žmo-nių.

IŠEIVIO DALIA

Rašo JUOZAS KAPACINSKAS

Mielas skaitytojai, skleidamas šios knygos lapą po lapo, tikriausiai tikėsitės rasti ko nepaprasto, in-triguojančių nuotykių, gilių pergyvenimų. Deja, pa-našių lūkesčių patenkinti negalėsiu.

Šios knygos turinys — tai išeivio, mano paties, kas-dieninio gyvenimo faktai. Taigi, noriu lyg išpėti, kad nenusiviltumėte. Mano gyvenimas, atsidūrus svetimame krašte, sukosi nedideliam rate. Labai mažą ko patrauklaus terasi darbininko gyvenime: jis keliai iš-ryto, eina į darbą, grįžęs pavalgo, mokosi, ką nors rašinėja ir stena po gyvenimo našta, lyg jautis po jun-gu. Ir taip per visus metelus.

Iš pradžių neketinau savo atsiminimų skelbti spau-doje. Todėl šią užrašų dalį, kuri apėmė mano gyveni-mą Amerikoje, buvau atidėjęs vėlesniam laikui. O gal vertėjo juos palikti neribotai ateičiai, kai būsiu tam-sios užmaršties amžinybės pasitraukęs? Tačiau kai ku-rie motyvai vertė nugalėti drovumą ir šiuo užrašų pluoštu pasidalyti su kitais.

Rašyti ir išleisti šį antrąjį atsiminimų pluoštą ma-nė paskatino du motyvai: pirmas — palinkimas rašyti ir mintis išdėstyti popieriaus lape, kad jos liktų atei-čiai, ir antras — pirmoje savo knygoje "Slaubingos dienos" buvau paminėjęs, kad dalį savo atsiminimų atidedu vėlesniam laikui. Mano nuostabai — pirmoji mano knyga susilaukė palankaus atgarso spaudoje ir žodinio skaitytojų įvertinimo: tiek eilinių žmonių, tiek ir žymesnių mūsų kultūrininkų. Daug kas ragino toliau rašyti apie įsikūrimą Amerikoje. Tad dabar ne-pats nežinau, kas šios knygos pasirodymą labiau nu-

lėmė: palinkimas rašyti ar užsimintas įsipareigojimas, — o gal abu motyvai kartu.

Sunku rašyti apie save ir artimus žmones — ben-dradarbius ir išlikti be priekaištų. Gal kai kas kiek ste-bėsis kai kuriais mano pateiktais apibūdinimais, kurie taip skiriasi nuo daugelio šių laikų aprašymų, kur vis-kas alsuoja šviesiomis spalvomis. O apie eilinio išeivio vargus nedaug tebuvo rašoma. Bet gi juk nemėnka žmogaus nuopelnas būti geru darbininku, kuriam li-kimas užkrauna sunkią gyvenimo dalį bei visokius jo asmenybės suniekinimus.

Būčiau galėjęs panaudoti vien tik teigiamus bruo-zus — gerąsias savybes išskeldamas, o blogiasias nutylė-damas. Tačiau toks pagyrų žarstymas nebūtų teisin-gas dabarties gyvenimo ir daugelio mano likimo brolių būties pavaizdavimas. Aš šiuose atsiminimuose api-būdinamus asmenis bei įvykius perteikiu tokius, ko-kius sutikau ir mačiau. Stengiasi tautai atlikti galimai tiksliau, kad niekam per daug nedrumstų sąžinės.

O savo paties vidinius išgyvenimus apėją užuo-lankomis. Mačiau, skaitytojai supras, kokio pobūdžio ši knyga, o joje paminėtieji už tai ant manęs nepekys, nes ir aš neturiu neapykantos jėms savo širdyje.

Rasiau protarpiais, grįžęs po darbą ar atitrūkęs nuo kitų dienos reikalų, nors kartais ir nelengva buvo su-sikaupti, po aštuonių darbo valandų padrikas mintis į krūvą žerti.

Kaip man pavyko atlikti šis darbas ir ar mano laisvalaikiai buvo prasmingai sunaudoti — nežinau. Lai sprendžia skaitytojas. Baigdamas noriu išreikšti noudirdžią padėką visiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie šios knygos išleidimo.

Autorius

ĮVADAS

Mano kraštas, kur gimiau ir augau — Mažučių kaimas. Kybartų valsčius, Lietuva. Dėl savo geografi-nės padėties ir didžiųjų kaimynų — Vokietijos ir Ru-sijos — gėsių inorų negalėjo ramiai likti nuosalyje. Lietuva buvo lyg ir ta kryžkelė, kurioje susiduria jų interesai, o mano gimtasis Mažučių kaimas buvo lyg akimuo ant kelio, per kurį riedėjo viską niokojantis ka-ro vežimas.

Tas pasikartojantis anų kaimynų susidūrimas daug maño tautiečių išblaskė po įvairius pasaulio kraštus: vienus okupantai ištrėmė, kitus iš gimtojo krašto iš-bloškė karo audros, treči iškeliauo emigrantų keliais.

Neramus buvo ir mano kartos laikotarpis. Per ne-ilgą savo gyvenimo tarpą man teko pergyventi du pa-saulinių karus 1914 — 18, 1939 — 45. Ypač Antrąjį Pasaulinį karą teko skaudžiai pajusti. nes tai įvyko, kai jau buvau pilnai subrendęs. Ir aš savo gimtąjį kraštą apleidau ne svetimais kraštus išvysti panūdęs, bet liepsnų ant karo frontams, gaiziai kvepiant parako ir gaisrų dūmams. Siaubas ritosi visais tėvynės ke-liais ir takeliais. Daug mano amžininkų žuvo rūstaus fronto sūkuriuose.

Šio baisaus ir grėsmingo karo slibino genatni, su-dagelint savo tautiečių traukėmės į vakarus. Pabėgėlio kelyje į nežinią malonę sunaikintas sodybas, miestų griuvėsius, apkasais išraižytus laukus, kurtinami pa-trankų grausny, o viršuje nuolat ratu sukančių lektu-vų, kurie, vienas po kito smigdami žemyn, kaleno kulkuosvaidžiais. Klajodami gaisrų pašvaistėse, skubiai traukėsi nuo fronto su tvirčiausiu pasiryžimu laimėti laiko. Tada paprasto žmogaus sąmonėje buvo susida-riusi nuomonė apie greitą karo užsibaigimą.

DR. ANNA BALIONAS

AKIJ, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

IR
DR. FANG C. LU
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antvės ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirmos ligonios pagal susitarimą
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR ŠLAPIMO TAKU
CHIRURGIA
Tel. 495-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 348-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.
antradi. penktadieni nuo 1-5, treči.
ir šeštadi. tikrai susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITE

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. KEDZIE AVE.
Tel. WA 5-2670.
Neatsiliepiu — skambinti
471-0225.

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGU SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradi-
eniais, ketvirtadieniais ir penkta-
dieniais nuo 8 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PIECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 377-5149
Tikrina akis. Pritaiko akininius ir
"contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTU, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradi. nuo 1-4 po pietu.
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadi.
ir penkt. 2-4 val. vak. šeštadi-
eniais 2-4 val. po pietu ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirmos ligonios pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefon. GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Apatiniai, Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 9-8, šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

FORESTS CAN'T FIGHT FIRES

ROCKFORDO NAUJIENOS

Išdidžiai paminėta Lietuvos šventė

A. L. Tarybos Rockfordo sky-
rius pirmiškai Petras Šernas
ir jo pagalbininkai, anksto pra-
dėjo ruošti Vasario 16 minėjimui,
kaip ir pirmiau, bet be Chi-
cago brangių lietuvių paramos
įspūdingiau, gražiau atžymėti
nepajėgtume. Mūsų Petras, pa-
sitarsęs, šauna į Chicago užmegz-
ti ryšius su kalbėtoju, su daini-
ninkais, su šaulių vyrais, kurie
iš anksto buvo numatomi kvies-
ti. Sugrįžta Petras linksmas, sa-
ko, pavyko, pasižadėjo kalbėto-
jas Algirdas Budreckas, pasiža-
dėjo dainininkė solistė Janina
Šalnienė ir Vytauto Didžiojo
šaulių kuopa.

Nudžiugome pranešimu. Lai-
kas bėga kaip Nemuno srovė, su-
siriūpina tikrai išpildys pasi-
žadėjimus Chicagoje. Petras
dar karta šauna pasitikrinti. Lie-
tuvių klubo sakė užsakyta sek-
madieniu 17 d. vas. atėjo tas
gražus saulėtas sekmadienis.
Viskas prirengta, laukia svečių.
Pirmiausia atvyko Vytauto Di-

džio šauliai ir jų tarpe Lietu-
vaikių šaulių grupė. Prisigėrę
5 automobiliai. Atvyko ir Chi-
cago oro šauliai — lakūnas Kęs-
tutis Petrauskas, lakūnas Gedi-
minas Janula, Salomėja Petraus-
kienė, Juozas Skeivys ir Juozas
Petrauskas. Patyrę lakūnai gra-
žiai nusileido Camp Grant aie-
porte. Jų laukė A. Pocius. At-
vyko į salę dar anksti, turėjo
progos užkasti ir kavutės išger-
ti. Kai kurie svečiai pirmą kar-
tą Rockforde, apžiūrėjo patal-
pas, visi gerėjosi, kad švart vi-
telė.

Jau artinasi 12 val. Šaulių va-
das Vladas Išganaitis koman-
duotojas, surikiavo visus šaulius
ir šaules eilę. Amerikos ir Lietu-
vos vėliavas nešė du vyrai ir va-
das — pirmas eisenoje. Nuo Lie-
tuvių klubo iki lietuvių bažny-
čios susidarė apie trijų blokų
graži grupė. Visi šauliai koja
kojom, uniformuoti, juodi švar-
kai, baltos kepuraitės, visi tiesūs,
augaloti vyrai ir gražiai nuau-
gusios moterys.

Kas gatvę važiuo, sustojo ir
žiūrėjo. Tai pirmą kartą Rock-
forde Lietuvos vyrai šauliai taip
pasirodė.

Prie bažnyčios daug žmonių
laukė. Išvygio ir bažnyčia, pa-
statė vėliavas prie altoriaus. Prie
vėliavų stovėjo sargyba pilnoje
uniformoje. Kiti susėdo. Mi-
šias atnaušo svečias kunigas Ki-
jauskas, S. J. giedojė solistė Ja-
nina Šalnienė lotyniškai, puikiai
išpildė "Ave Maria" ir kitą gies-
mę pritariant vargonais, kun. Ki-
jauskas pasakė gražų pamokslą,
prisiminė pavergtą Lietuvą, kad
ten žmonės net Dievą garbinti
varžomi. Priminė, kad šiandien
yra mūsų tautos šventė. Pamal-
dos buvo nepaprastos, buvo daug
žmonių ir gražiai giedoję. Pa-
maldoms pasibaigus pirmiausiai
išnešė vėliavas, paskiau išėjo
žmonės, taip pat šauliai, kurie
žingsni su vėliavomis paržygia-
vo į L. klubą.

Jau publika rinkosi į salę.
Dar buvo liko pasimatyti su
maloniais svečiais chigagiečiais,
atnaujinti pažintis, pasikalbėti.
Buftas jau buvo atidarytas, ga-
lėjo ir troškuli numalšinti.

Pirm. P. Šernas paprašė sės-
tis, prasidės programa. A. L. T.
garbės narys trumpu žodžiu lie-
tuviškai ir angliškai pasveikino
susirinkusius su Lietuvos šven-
te ir perdavė programos vedimą
Kazimierui Rutkauskui paprašė
visus atsitoti pagerbti mirusius
už Lietuvos laisvę. Svečias kun.
Kijauskas atkalbėjo invakaciją
lietuviškai, kun. Brady angli-
škai. Svečiai šauliai lėtai žings-
niais įnešė vėliavas, sustatė sce-
noj ir atidavė pagarbą (salutą)
nuėjo. Solistė Janina Šalnienė su-
giedojė Amerikos ir Lietuvos
himnus, labai vykusiai. Vincas
Keršys, skaitė Lietuvos nepri-
klausomybės pasiskelbimo aktą.
Rockfordo miesto mero McGaw
šventės minėjimui išleista pro-
klamaciją skaitė adv. L. Remen-

Anglijos naujienos

— Corby mirė Zenonas Bar-
tašius, 46 m. amžiaus. Velionis
buvo kilęs iš Telšių apskr. Palai-
kai sudeginti vietos krematoriume.

— Oldham mirė Aleksas Zi-
gas, gimęs 1904 m., Pikelionių
km. Stakdiškių val., Alytaus apskr.
Mirė po ilgos ir sunkios ligos. Pa-
laidotas vietos kapinėse.

— Skotijoje mirė Jurgis Na-
vickas, 60 m. amžiaus. Velionis
buvo kilęs iš Kauno apskr. Palai-
dotas Kinlochleven kapinėse.

— Bellshill (Skotija) Lietuvių
Institutas paminėjo savo gyva-
vimo 20 metų sukaktį. Institu-
tą suorganizavo keleta lietuviš-
kų organizacijų ir įsigijo nuosa-
vas patalpas. Gražiai sutaria se-
noji ir naujoji išeivija ir vyks-

čius. Balsuojant visi vienbalsiai
pasisakė už rezoliuciją.

Programos vedėjas pakvietė
kalbėtoją Algirdą Budrecką iš
Chicago, kuris kalbėjo aiškiai,
garsiai ir visi gerėjo ir supra-
to. Vasario 16 minėjimuose kal-
bos lyginai vienodos. Mano no-
ras, kad Lietuvos išeivija po pla-
tųjų pasauli rastų ryšius tarpe
savęs, kad Amerikos lietuvių
rastų daugiau vieningumo dirb-
ti išvien, tai aukščiausias tiks-
las kovoti už tėvynės Lietuvos
laisvę ir į ją lietuvišką darbą
daugiau įtraukti vaikus — jau
nimą. Kalbėjo trumpai, visiems
patiko.

Meninė programos dalis: Dai-
navo Janina Šalnienė, kuri per-
keli išėjimus žavėjo klausyto-
jus lietuviškomis melodijomis.
Skambus mezo sopranas balsas
pripildė L. klubo didelę salę.
Klausant rodesi, kad "Karmen"
ir "Fausto" operų solistė, bet
balsas plaukė iš po lietuviškos
tautiškos Karinos. Janinos Šal-
nienės dainos apdovanojimai ly-
dėjo be pertrankos. Piano skam-
bino solo jauna panelė, kuri ge-
rai valdė instrumentą ir gau-
siais plojimais buvo palydėta.
Du jauni akordionistai sudarė
duetą, gerai sutarė kaip vargo-
nai. Gausiai jiems publika plo-
jo. Vienas iš šaulių buvo pa-
kviestas tarti žodį. Stiprus bal-
sas, aiški kalba, ragino laikytis
vieningumo, nurodė, kad Lietu-
voje didžiausias žmonių išnaudo-
jimas. Sako, nieko amžino ne-
ra. Rusai su savo raudonąja ar-
mija turės pasitraukti iš nesa-
vo žemijų.
Skaitau, kad Lietuvos šven-
tės minėjimas pavyko. Diena bu-
vo graži saulėta. Tikiu, kad šau-
liai ir lakūnai laimingai sugrįžo.
žvaiglas

ta sutartinas bendradarbiavi-
mas.

— Skotijos lietuvių laikraštis
"Išievių Draugas" šiemet sulau-
kė 60 metų. Jį įsteigė kun. J.
Norbutas, 1914 m. Dabar reda-
guoja prel. J. Gutasakas.

— Jau pasirodė šių metų "Sal-
tinio" 1 numeris. Viršelis pa-
puoštas Lietuvos Laisvės statu-
los nuotrauka su prašu "...paver-
gėjų nugriauta, bet laisvės sie-
kis nesugriauzamas". Žymesni
straipsniai: Lietuviai Jungtinėm
Tautom! Demokratija pas mus;
Lietuva vakar ir šiandien; Pi-
jus vienuoliktas Lietuvoje ir pla-
ti lietuviškos veiklos kronika.

— Vasario 6 d. Anglijoje pasi-
rodė pirmasis šių metų sniegas.
Bet staigiai užėjęs stiprus lie-
tus, greitai sutirpdė sniego dan-
gą. Šiemet Anglijoje tikrai tu-
rime šiltą žiemą, tik gal kiek
nuotaiką gadina dažnas lietus.

— Šiemet Londone Nepriklau-
somybės šventę pradėjome mi-
nėti vasario 15 d. Lietuvių Na-
muose. Tai buvo reprezentaci-
nis minėjimas, supažindinimui
svetimauciu su mūsų laisvės sie-
kimais.

Vasario 16 d. minėjimą suruo-
šė PLB Anglijos krašto valdyba
Sporto ir Socialinio klubo salėje.
Atidarė PLB pirm. S. Kasparas.
Invokaciją maldą sukalbėjo kun.
J. Sakavičius. Šventės proga žo-
dį tarė Lietuvos atstovas V. Ba-
lickas. Paskaitą skaitė svečias
iš Amerikos K. P. Zygas. Meninę
dalį pradėjo P. Senkuvienė, pa-
deklamuodama B. Brazdžionio ei-
lerastą "Lietuvos vardas". Poe-
tą V. Šlaitas paskaitė savos kū-
rybos keletą eilėraščių. O Lon-
dono mišrus choras, vadovauja-
mas J. Černiaus, sutartinai su-
dainavo keletą šventei pritaikin-
tų dainų. Minėjimas buvo rika-
mas su šiais metais sukan-
čiomis spaudos suktakėmis. Ta
proga londonietis V. Zdanavi-
čius salėje suruošė nepriklauso-
mos Lietuvos spaudos parodą.

Vasario 17 d. Londono Lietu-
vių bažnyčioje buvo atlaikytos
pamaldos už Lietuvą. Jas užpra-
šė Lietuvos atstovas V. Balic-
kas. Minėjime ir pamaldose
gausiai dalyvavo Londone ir gre-
timose apylinkėse gyvenantieji
tautičiai.

— Londone prie lietuvių baž-
nyčios jau baigiama statyti salė
ir kiti kambariai. Jau oficialiai
skelbiama, kad naujo priestato
pašventinimas bus gegužės 12
d. Tą dieną Londone įvyks ir
Lietuvių Katalikų Bendrijos są-
skrydis. Dalyvaus vysk. A. Dek-
snys. V. Vytenietis

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Nekęskite pikto, laikykitės to, kas gera". — Rom. 12:9.

Sventumas yra priešingas nuodėmei, todėl turime mylėti šventumą ir
nekęsti nuodėmės. Jei norime pasidaryti vertais laimėti vietą pirmame
prisikėtime, tai turime pasidaryti norinčiais ir besistengiančiais būti tokiais,
kokiems Viešpats nori kad mes būtume. Gerausias būdas pasidaryti pa-
tinčiais Viešpačiui ir pagelbingais sau, yra budrumas ir apsaugojimas
mūsų minčių ir širdžių, kad būtų sutikrėję su Viešpaties patarimais, ku-
riuos randame parašytus šventųjų pranašų ir Jėzaus Kristaus apaštalių.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAKŠTOS VIETA
REpublic 7-5606 REpublic 7-5601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1128-1139
STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACZAWICZ)
2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Apšvietos draugija gyvuoja 67 metus

Chicago Lietuvos Moterų Draugija

"Apšvietai" šių metų kovo 3 dieną sueina 67 metai, tai yra rodos, vienintelė lietuviška moterų draugija tiek metų sulaukusi. Prieš 67 metus steigiamasis susirinkimas įvyko Agotos Zemaitienės namuose Bridgeporte, 3265 S. Halsted St.

Buvo keletas laisvų, pažangių moterų, kurios ir sumanė, kad jau laikas kurti moterų draugiją. Tuo metu buvo labai įsigalėję katalikai, tai jos galvojo ar galės gyvuoti laisva draugija, niekieno neglobojama. Svarstė, galvojo ir pasiryžo visas klišiūs nugalėti ir įkurti lietuvišką moterų draugiją virš minėtų vardu.

Draugijos tikslas platinėti kultūrą, teikti mažą pašalpą ir pomirtinę, prisidėti prie visuomenės naudingų sumanymų Amerikoje ir Lietuvoje.

Steigėjos daug dirbo ir stengėsi draugiją padaryti stiprią. Joms pavyko ir buvo laimingos, kad draugijoje gali dirbti naudingus darbus, galėjo sudaryti ilgai gyvuojančią draugiją.

Draugija turėjo daug narių, kurios pasižymėjo mene, kul-

tūros ir visuomeniniame darbe. Kai kurios iš jų pasitraukė iš gyvybės tarpo, o kitos iškeliavo į kitus miestus, bet vis dar priklausė šiai draugijai.

Nors draugija neskaitlinga narėmis, bet visuomeninėje veikloje plačiai dalyvauja, pasiūsdama atstoves į suvažiavimus, kur tik mato reikalą. Draugijai priklauso visokių įsitikinimų narių.

Mes, dabartinė draugijos vadovybė ir narės, eidamos pramintais takais tęsiame pradėtą darbą toliau ir būsimie vieninos.

Dabartinė veikli valdyba, ją sudaro:

Stella Kaulakis, pirmininkė Aldona Ols, vicepirmininkė Rožė Didžgalvis, užrašų raš. Joana Zelvins, finansų raš. Anastazija Valančus, išdinininkė Frances Wagner, kasos globėja Adelė Čiuprinska, šeimininkė.

Kovo 10 dieną Hollywood salėje Lietuvos Moterų Draugija Apšvietai rengia metinį pavergimą — lošimų popietę. Visuomenė kviečiama atsilankyti. Bus daug gražių dovanų atsilankiusiems.

Apšvietai linkėtina sulaukti deimantinio jubiliejaus. Narė

Connie Cooper turi Port Allegany, Pa., parduotuvę, kur parduodami tik įvairiausi varpeliai ir skambučiai. Ji rankoje laiko 1939 m. skambalą, kurio civilinės apsaugos kariai skelbdavo Londono gatvėse iškabinti aliamą. Skambučiai yra iš stiklo, medžio, porcelano ir įvairių metalų, — virš 300.

Iš Balfio veiklos

Iš Balfio Centro Valdybos. Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo Skyrių ir Apskričių Valdyboms išsiuntinėto aplinkraščio matome, kad šiais metais balandžio mėn. 25 d. sueina 30 metų Belfio veiklos sukaktis. Balfas buvo įsteigtas Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių veikėjų bendru susitarimu. Belfio tikslas buvo šelpiti nuo antrojo pasaulinio karo nukentėjusiems ir dėl rusų okupacijos netekusiems savo tėvynės lietuviams.

Balfio aukos pasiekdavo visame laisvame pasaulyje išsklaidžiusius lietuvius. Be to, Balfas rūpinosi ir lietuvių apgyvendinimu Jūtinės Amerikos valstybėse. Ten pat dar pastebima, kad Vakarų Europoje gyvenančių ir šalpos reikalingų lietuvių skaičius labai sumažėjo. Bet rusų okupuotose kraštuose ar jų satelinėse valstybėse gyvenantiems lietuviams tokia parama labai reikalinga. Ypač reikalinga pašalpos reikalingi ir jos prašo Lenkijoje gyvenantieji lietuvių.

Be to, Balfas įvairiais imanomis būdais ir keliais remia lietuvių, gyvenančių už Geležinės Uždangos. Dėl Balfio šalpos Lietuvos okupanto tarnai leidžia net atskiras knygas ir užverčia spaudą rašiniams. Keista ir nesuprantama, kad net Belfo siuntiniai rusiškajam okupantui galėtų sudaryti kažkokią grėsmę.

Dar: "Centro Valdyba prašo skyrių ir apskričių valdybas, kad savose vietovėse pasistengtų Belfo sukaktį atžymėti. Atžymėjimą galima atlikti įvairiai: surengiant minėjimo akademiją, kultūrinį rengimą ar iškilmingą susirinkimą. Kiekvienas skyrius turi skirtingas sąlygas, todėl centro valdyba visiems skyriams negali nurodyti, kaip Belfo sukaktį atžymėti. Laukiame iniciatyvos iš skyrių ir apskričių valdybų, kurios vietos sąlygose paminėtų Belfo sukaktį".

Aplinkraščių pasirašė pirmininkė Maria Rudienė ir sekretorius Jonas Jasaitis. Sekmės Balfui.

Stasys Juškus

ILGO AMŽIAUS PASLAPTIS

Nedaugeliui tenka sulaukti šimtmečio amžių, o kaip patiriami, kad vienur ar kitur dar šioje žemėje vaikšto toks šimtmečio žmogus, tai dažniausiai pasijį prisistato spaudos ar televizijos atstovai praversti pasikalbėjimą ir be išimties pasiteirauja kuo jis galys paaiškinti savo ilgą amžių. Atsakymų ir dėstymų būna įvairiausių.

Vienas dėdamasis didelių ilgą amžių paslapties žinovų dėsto, kad jis niekad nevalges mėsos; kitas atvirksčiai, kad jis daugiausiai mėsą ir todėl sulaukęs ilgo amžiaus. Vėl kitas dėsto, kad jis niekad nerūkė, negėrė alkoholinių gėrimų ir taip toliau. Bet pasitaiko ir tokių atsakymų — nuomonių:

Paryžiuje, tūlas Herkules Dupont jam švenčiant 90-tąjį gimtadienį buvo paklaustas, kuo jis gali paaiškinti savo ilgą amžių. Jis sukaktuvininkas atsakė: "Per visą savo gyvenimą neišgėriau nei lašo alkoholio". O i sekantį klausimą kodėl šiame pokilyje nedalyvauja jo paties 93-jų metų brolis, atsakė: "O, jis jau 30 metų kaip yra nuolat yra girtas".

Kitas ilgaamžis sukaktuvininkas i tokį pat klausimą atsakė: "Ilgo amžiaus paslapties žinovams. Mat, aš seku ir skaitau laikraščiuose tų visų ilgaamžių paslapties žinovų pasakėles. Aš pats kaip ir visi normalūs žmonės valgau ir geriu kas papuola.

PERDAUG MOTERŲ

Daugelyje kraštų yra moterų žymiai daugiau, negu vyrų. Mažos išimtys yra Kinija, kur 100 vyrų tenka 83 moterys, ir Indija, kur 100 vyrų tenka 94 moterys.

Su ypač didele moterų persvara nurodomi šie kraštai: Rytų Vokietija—100 vyrų — 121 moteris, Austrijoje 100 vyrų — 113 moterų, Vakarų Vokietijoje 100 vyrų — 112 moterų.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

IRANKIUR IR GVINTU DIRBEJAI Paviršiaus šlifotojai, tekintojai ir gręžėjai. Visi priedai. Virš laikis. Aukščiausias atlyginimas. SOUTHPORT TOOL & DIE WORKS, INC. 4970 No. ELSTON AVE.

APPRENTICE

ELECTRICIAN

LARGE JOB PLATING SHOP Must be able to speak and understand English. 5 Hour week. Benefits and good opportunity.

Call WALTER SZRAMEK

632-4400

ICALKO UGNIKALNIS

San Salvadora respublikoje, Ramiojo vandenyno pakrantėje, yra Icalco ugniakalnis. To ugniakalnio aukštis apie 2,000 metrų, ir jis be perstojo veikia jau 200 metų, kas aštuonias minutes išmesdamas įkaitintų akmenų ir pelenų. Vandens garų stulpas yra apie 300 metrų. Ši ugniakalnio žino visi po aną sritį plaukiojantieji jūrininkai, nes jis tamsią naktį iš tolo matomas.

TEATRO SENUMAS

Egiptiečiai turėjo teatrą jau prieš 4,000 metų.

Kartą per metus jie ruošdavo vaidinimą, kuriame būdavo vaizduojamas dievo Ozio nužudymas ir prisikėlimas.

TRUMPAI

— Valteris Kužaitis, gyv. prie Harlem gatvės, papasakojo, kad antradienio ankstyvą rytą, laukiant autobuso prie Archer ir State gatvių, užpuolė jį trys jauni juodukai. Peiliai grasindami atėmė pinigų, kurioje buvo 110 dol. Mat vežė skolą vienam pažįstamam. Be to, peiliai supiaustė švarką ir kelnes.

— Z. Jackus, Woodridge, Ont., Canada, praeitą savaitę buvo atvykęs autobusu i Chicago pasimatyti su pažįstamais ir pajusti Chicago lietuvių gyvenimo pulsą lankantis parengimuose ir lietuviškose institucijose. Ta proga buvo ir Naujienose pasidalinti lietuviško gyvenimo aktualijomis. Spaudos paramai įteikė auką.

— Stasys Juškus iš Brighton Parko apylinkės, savo prasminkus linkėjimus — kad lietuviškos spaudos židinis per amžius neužgestų — palydėjo 6 dol. dovana prenumeratos pratęsimo proga.

— Juozas Jonušis — Johnson, Easton, Pa., pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė vėjui 5 dol.

— Dviejų butų savininkai, draudžiantieji namus Chicagoje ar jos priemiesčiuose, turėtų žinoti šią antrąją draudimo formą: Jei jūsų namas mūrinis, apdraustas \$30,000, ir dabar jūs mokate \$89.00, tai mūsų mokėtis yra tik \$72.00, o jūs sutautepote \$17.00.

Frank Zapolis, 3208½ West 95 St., Evergreen Park, Illinois 60642. Phone 424-8654. (Pr).

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

— Ponina Anna D. Kudžius iš Michigan valstijos, Detroito sutikusi mūsų bendradarbių, prašė perduoti gerus linkėjimus visiems Naujienų darbuotojams ir bendradarbiams, nes jų dėka tas laikraštis yra pats įdomiausias ir naudingiausias. Ta proga ji pratęsė prenumeratą ir savo gražius žodžius parėmė 3 dol. dovana: dolerį už kalendorių ir du dol. vėjui.

— A. Pautienis, Cleveland, Ohio, pratęsdamas prenumeratą atsiuntė vėjui \$10 dovana. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams už aukas, visus prašome prisidėti prie tolimesnės paramos ir naujų skaitytojų vėjus.

— Telefonu gautomis žiniomis Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Miami lietuvių klube sėkmingai praėjo. Dalyvi atėmė pinigų, kurioje buvo 110 dol. Mat vežė skolą vienam pažįstamam. Be to, peiliai supiaustė švarką ir kelnes.

— A. a. Jonas Valiūnas mirė Vilniuje vasario 1 d. sulaukęs 60 m. amžiaus. Velionis buvo kan. Vaclovo Zakarausko sesers Onos vyras.

— Venecuelos Lietuvių D-ja Chicagoje ruošiasi viešam pobyvui Motinos dienos proga gegužės 11 d.

NAUJAS ADRESAS

Leonardo Eringio

LEONARD'S "TEXACO"

6801 W. 87 STREET

Oak Lawn, Illinois

Telef. 598-9776

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2546 WEST 69th STREET

TEL.: REPUBLIC 7-1941

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208½ W. 95th St.

GA 4-8654

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

DEMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis: A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

BUTŲ NUOMAVIMAS. IVAIRŲS DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ? SUSISIEKITE SU CONNIE DĄCYS FIRESIDE REALTY - Tel. 565-2064

Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

NAMAI ŠEIMOS PUOSMENA

PUKUS, KAP. NAUJAS. 4 kambarių modernus namas. Įrengtas beismantas. 2 auto garažas. Tuo pat galite keltis i Marquette Parka. \$22,000.

LIUKSUS 3 BUTŲ apie 15 m. mūras ir mūro garažas. Vienas blokas nuo parko. \$45,000.

7 KAMBARIŲ MŪROS. Įrengtas beismantas. Centralinis vėsinimas. Garažas. Artl mūras. \$25,000.

2 BUTŲ MŪROS Marquette Parka. Moderni virtuvė įrengtas beismantas. pavias gazu šildymas. aliumininius langai, geležinė tvora, garažas. \$30,500.

MARQUETTE PARKE 1½ aukšto namas. Vienas modernus butas su 3 miegamais ir kitas aukštai tinka vienai didelei arba 2 artimom šeimom gyventi. \$20,500.

TVIRTAS APARTAMENTINIS MŪRAS. Artl Kedzie — nora bloku nuo parko. Namis gazu šildymas. Svariai nudažytas. \$16,000 pajamų. Kaina \$69,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina \$9,900.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irenčių mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

PLUMBING & HEATING

Service 24 hours

10305 So. St. Louis

Tel. PR 9-2955

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusiu darbininku.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbačiauskas, sav.

Federalinių ir valstijos pajamų

mokesčių apskaičiavimas

INCOME TAX

Nekilnojamo turto pirkimas

pardavimas

REAL ESTATE

Parašų patalidimas

NOTARY PUBLIC

Draudimo Informacijos

INSURANCE

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63 St. (prie Sacramento)

Tel. 436-7878

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleksandro Ambrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugia, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

NAUJOJI GOLD COAST INN

Geras lietuvių ir amerikiečių maistas yra mūsų specialybė. Priimami užsakymai grupinėms sveikoms gimtadienių, laidotuvių ir kitomis progomis, pasirenkanti geriausią šeimos stiliaus maistą ir gėrimus.

LARRY IR BEA LAURIAN

Naujieji Savininkai

2525 West 71st Street. Chicago, Ill. 60629. Tel. ME 4-4149

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Ivairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00

K. Bielinis, DIENOJANT